

MAGYAR

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA

BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törv. lajstromszám:
Trib. Bihor III. Nr. ord. 11/11 Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

Erdély püspöke halott

Írta: **Árva Árpád**

Erdélynek nagy gyásza van. Csucsától a gyergyói havasokig síró harangok szava zokogja bele zsongó nagyvárosok zsvájába és apró falvak ezreinek csöndjébe az erdélyi katolikusok fájalmát. A püspök halott!

Aldó keze nem emelkedik többé a magasba, hogy isteni kegyelmet közvetítsen hívei számára, ajka nem nyílik többé kegyes szavakra, hogy Isten dicséretét zengje vagy gyöngye, lelki gyógyulást váró embert felemeljen, feloldozzon.

A kifürkészhetetlen isteni Akarat úgy rendezte el, hogy a nemes léleknek messzi idegenben kelljen kiszállnia földi porhüvelyéből és a halál körülményei ilyenformán is növeljék az erdélyi katolikusok árvaságát. Az árván maradt nyáj azonban így is az isteni gondviselésbe vetett hittel, bizalommal és megnyugvással fogadja a megmásíthatatlan Akarat megnyilvánulását.

Isten csak jót akarhat. Végtelen bölcsesége benne van az élet és halál útjának megszabásában is. Amely ragaszkodással és szeretettel vallotta magáénak Erdély minden katolikusának idején dr. Vorbuchner Adolfot, a nagyszombati plébániáról a hatalmas gyulafehérvári egyházmegye élére állított segédpüspököt, amely örömmel vette azután nemrég megyéspüspökké való végleges rendelését, ép oly mélyeséges fájdalommal búcsúzik most Tőle, az örök életre indulótól. Pedig akkor, midőn a nagyszombati főesperes-plébános alázatos lélekkel meghajlott a Szentszék akaratára előtt és magára vette az erdélyi egyház vezetésének nagy gondjait, az emberi erőket súlyosan megpróbáló feladatra vállalkozott. Kifelé és befelé, lefelé és fölfelé egyaránt eleget kellett tennie azoknak a várakozásoknak, amelyek személye felé felfokozottabban irányultak. És a különleges időkben, a különleges feladatok közepette ez nem volt egyszerű dolog. Nagy elődnek méltó utódává lenni talán sokkal nehezebb, mint törelessen talajt meghódítani.

De az isteni kegyelem, mely az erdélyi katolikusok vezéréül rendelte Vorbuchner Adolfot, főpásztori munkálkodása idején is mindvégig vele maradt. Pedig alig két és fél éve volt csupán arra, hogy egyház-

vezetői rátermettségét és nagyszerű közgazgatási képességeit megcsillogtassa. Huszonkilenc-harminc hónap nemcsak a történelemben, de néha talán az emberi életben is rövid idő. És annyira mégis elegendő volt, hogy a halott püspök a legkiválóbb főpapokat illető elismeréssel és megbecsüléssel írja be nevét az erdélyi Egyház történetébe.

Mintha valami csodálatos sugallattól vezetve Ő maga is megérezte volna, hogy sietnie kell a földi életben, úgy igyekezett véghezvinni teendőit. Fáradozatlanul és állandóan cselekedett. Szinte országnyi nagyságú egyházmegyéjének minden legapróbb községét meg akarta ismerni és a rendelkezésére állott, rövid idő alatt személyes utazás révén valóban meg is ismerte. Gyengülő szívvel, a munka és fáradtság ellen lázadó testtel is egyre járt egyházmegyéjét és utjain hívei szívének szeretetsugárzása kísérte mindenfelé. Ennek a drága hőforrásnak a melegtől kapott különös erőt a Főpásztor, hogy mindaddig, amíg szíve, a kis, megromlott óra csak bírta, egész Önmagát adja oda hivatásának és szerető hívei seregének.

Vorbuchner Adolfot megszerették és nagyon szerették hívei. A székely is, aki ezt az idegenhangzást nem tudta hallata után még alig tudta kimondani, első percben ráeszmélt arra, hogy új püspökében a főpásztori elhivatottságon és kiválasztottságon túl igazi testvér-vér folyik, aki ezért őt nemcsak lelki életében, hanem földi életének sajátos jelenségeiben, annak nehézségeiben és megpróbáltatásaiban is a közös sors atyai érzéseivel tudja megérteni. Személyével, életével és munkásságával az igazi transzylvanizmust sugározta ki és lelki világában úgy, olyan tökéletességgel tükröződött vissza Erdély, mint amilyen elválaszthatatlan, jellemzően ki magasló alakjává vált Ő maga is az erdélyi életnek.

A kiváló képességekkel megáldott Főpásztor emellett mintaképül szolgált arra, hogyan kell eleget tenni az ilyen magas és felelősségteljes méltóságot betöltő vezérjérfiaknak a világi kötelezettségek terén is. Alázatos, kötelességtudó lélekkel

megett mindent, amit Egyháziért és híveiért megtehetett s ugyanakkor méltóságtelesen, a betöltött magas pozíció kötelezettségeinek tökéletes tudatában megadta a köznek is azt, amit meg kellett adnia. Amily maradéktalan szeretetet és ragaszkodást szerzett így Egyháza és hívei részéről, éppoly kifogástalan korrektséggel viseltetett az állam és annak szervei iránt.

Nagy fiát gyászolja benne Erdély. Nemcsak az Egyházat, nemcsak híveinek félmillió táborát érte óriási veszteség halála által, hanem az egész erdélyi közületre sulyosodik nehéz gyász elvesztése miatt. Munkának, alkotásvágnak nagy emberét, összetartásnak nagy erejét, a harmónikus, de természetes fejlődésen felépülő élet nagy keresőjét veszítette el benne az erdélyi közösség. Főpapi, emberi, és testvéri alakja messze kimagaslott ebből a közösségből. Itt Erdélyben, ahol olyan sokan vannak a hivatottak és oly kevesen a választottak, Ő a választottak legelejébe tartozott.

Rövid főpásztori működése után mégis maradandó emléket hagy hátra. Az isteni gondviselés állította Őt az erdélyi katolikus népek élére és ugyanaz a bölcs akarat szólította el most is Őt onnan. Ha az emberi kislátás szemszögéből mérnök korai halálát, azt mondanánk, hogy sorsa és gyors elmulása tragikus emberi sors volt. De a végtelen isteni bölcsesség távlatába belálítva úgy fogadjuk, mint a megfélembizhetetlen Akarat érvényesülését, amely ellen az emberi panasz amugyis gyenge és tehetetlen.

Csendesen meghajtjuk fejünket a gyászoló harangok zokogásának hallatára és némán búcsúzunk Tőle. Erdély halott, nagy püspökétől...

Aki a rövid földi lét göröngyös útjairól eltávozott most és már ott van az Örökélet fényességes birodalmában, Ő bizonyára majd onnan is buzgó szeretettel fog örködni mindenkor itthagyt erdélyi hívei felett, aminthogy Erdély hegyeinek és rónáinak népei is halás kegyelettel örözik meg emlékezetét.

Országszerte általános és mély részvétet keltett dr. Vorbuchner Adolf megyéspüspök halála

Részvétáviratok özöne érkezik a gyulafehérvári káptalanhoz és püspöki irodához. — Cisar érseket kérték fel a gyászszertartás végzésére

Bucuresti. Saját tud. Vorbuchner Adolf gyulafehérvári megyéspüspök halálhíre a késő délutáni órákban érkezett meg az érsekségre Bécsből. Táviratilag. A táviratot továbbították a Tömösön üdülő érseknek. A nunciaturával Horváth György kanonok-plébános személyesen közölte a hírt. Kevéssel utóbb, az este hét órakor megjelent „Ordinea” rövid értesülést közölt a megrendítő eseményről, ami a főváros katolikus köreiben nagy megdöbbenést keltett.

A RÉSZZVET IMPOZANS MEGNYILVANULÁSA.

Gyulafehérvár. Saját tud. Egész Erdélyt megrendítette az a gyász, hogy dr. Vorbuchner Adolf megyéspüspök Bécsben elhunyt. A halálhír, szinte órák alatt járta be az országot és amerre csak elérkezett, mindenütt igaz fájdalmat keltett. Az ősi történelmi város felett nehéz gyász ül. A püspöki rezidencia körül halkán lépdelnek az emberek és megilletődve gondolnak arra, mily váratlanul kellett elhagynia híveit a kiváló, munkáséletű főpásztornak.

A gyulafehérvári püspöki irodába egymásután fut be a részvétáviratok özöne, melyek azt bizonyítják, hogy a megyéspüspök halála nemcsak a katolikus társadalmat, hanem az egész ország keresztényeit, sőt az állam hivatalos közületeit is megrendítette. Vasárnap reggel érkezett meg a bucaresti nunciatura részvétnyilvánítása, mely egyúttal azt a közlést is tartalmazta, hogy a nunciatura távirati uton értesítette a Szentzséket a megyéspüspök haláláról. Ezután érkezett meg a kolozsvári királyi helytartóság mély részvétet kifejező távirata, majd gróf Mailáth Gusztáv Károly címzetes érsek Fiedler István szatmár-nagyváradai és dr. Pacha Ágoston temesvári

megvéspüspökök részvétáviratai érkeztek meg.

A hétfő déli órákig a gyulafehérvári káptalan és püspöki iroda részéről még semmiféle intézkedés nem történt a temetésre vonatkozólag. A püspöki iroda minden percben várja dr.

Gajdáty Béla iroda-igazgató intézkedéseit, aki az elhunyt főpásztor hamvainak hazaszállítása végett — mint már legutóbbi számunkban is megírtuk — Bécsbe utazott. A káptalan épp ezért még a gyászjelentést sem adta ki. A gyászjelentést egyébként magyar és latin nyelven nyomtatják majd. Értesülésünk szerint a gyulafehérvári káptalan Ciszár bucaresti érseket kérte fel a gyászszertartás elvégzésére. Az elhunyt főpásztor hamvait a gyulafehérvári ősi székesegyház kriptájában helyezik örök nyugalomra, a már ott nyugvó püspökelődök és káptalani tagok mellé.

A katolikus status természetesen belekapcsolódik az egyházmegye gyászába és valószínűleg egész igazgatóválasztmányával képviselteti magát a főpásztor temetésén.

Megnyilt a népszövetségi közgyűlés 34-ik ülészsaka

Petrescu Comnen külügyminisztert választották az őszi ülészsak elnökévé

Genfből jelentik: A Népszövetség 34-ik közgyűlése hétfőn nyílt meg. Megelőzőleg tanácsülések voltak, melyekről azonban a feszült nemzetközi helyzet miatt több számottevő diplomata, így lord Halifax angol, Bonnet francia és Kánya Kálmán magyar külügyminiszter távol maradt.

Bonnet francia külügyminiszter vasárnap reggel érkezett meg Genfbe és azonnal érintkezésbe lépett a már ott lévő külügyminiszterekkel, mindenekelőtt Litvinovval és Petrescu Comnen román külügyminiszterrel. Bonnet rövidesen visszatér Párizsba.

A varsói Express Poranny szerint Litvinov is megbeszélést folytatott Petrescu-Comnen külügyminiszterrel a szovjet csapatoknak Románia területén Csehszlovákia felé való átvonulásáról. A lap szerint Petrescu-Comnen közölte, hogy Románia nem lesz hajlandó átengedni a szovjet csapatokat az ország területén.

Petrescu-Comnen ezután fogadta de Hallert a népszövetségi mandátum bizottság igazgatóját, aki átadta a román külügyminiszternek a közgyűlésen felolvasandó jelentést, melyet ezen az ülészsakon Románia megbízottja terjeszt elő.

Genfből jelentik: Bonnet vasárnap tárgyalta Delvayo-val a köztársasági spanyolország képviselőjével is. Hír szerint Litvinov az angol és francia kiküldöttekkel folytatott tanácskozások alkalmával elégedetlenségét fejezte ki afelett, hogy Anglia és Franciaország az utóbbi időben nyomást gyakorolnak csehszlovákiára.

A Genfben hétfőn megkezdődött népszövetségi közgyűlés elnökévé Petrescu Comnen román külügyminisztert választották. Holsti finn külügyminiszter ugyanis egészségi okokból elhárította ezt a megbízatást.

Új cipőt kap a gyerek

Tartally Ilona elbeszélése

Kék matrózomba bujtattot anyuskám s nagyon tisztán, simára fésülten, komolyan és büszkén indultam el, apám kezét fogva, Karolinszky bácsihoz, a suszterhez.

Lakkcipőcskét csináltatnak nekem. Hallottam is, amint anyám csendesken és elhatározón javasolta — egyben pár szóval kifejezve cipőm tartatlanságát — hogy új cipő kellene a gyerekeknek. A kislánynak.

A kislány persze én voltam, hiszen a másik kislány pólyás volt még akkor, akinek rózsaszínű talpacskáira még nem kíváncskozott semmi más csak néhány kedveskedő és csiklandozó puszi. Bátya s öcsi most nem kapnak cipőt.

Bizony kicsit szorongtam is emiatt, amint mentünk s hallottam harsány csatazajukat a kertből. Roppant igazságszeretűkben, ha én kaptam valamit, amit ők nem kaphattak, akkor pár hajhúzással kárpóolták magukat; mert sírásom, úgylátszik, megnyugtatta őket.

Ezek a jövőbeli kilátások csak úgy átvillantak rajtam, szorongásom is csak pillanatokig tartott mert gondolataim édesdeden s büszkém egyre a lakkcipő körül hemzszegtek. Azt forgattam magamban, hogy pántos legyen, gombolós és szalag masnis, azután, hogy recsegjen is!

Igen, hogy recsegjen is. Ez nagyon fontos. A vasárnapi hajadonfős lányok jutottak eszembe akik cipőjükkel hemzszikálják a csendes, tömjénillatos templomot. Milyen szép is; egészen csend van, a pap még suttogva végzi előkészületeit s jönnek a lányok összecsavart zsebkendőjük mellett szagos virág, a hajuk nedves a homlokuk fényes a friss mosdástól s a cipőjük kicsit kopog és recseg.

Hát elhatároztam, hogy az én cipőm is recsegni fog.

Túlradt bennem az az örömrzés s felnéztem apámra, úgy mondtam:

— Igen ám, de az új cipő ne csak lakk legyen, apuskám, hanem pántos, szalagos, gombos is legyen és... recsegjen.

— Recsegjen? — nevetett apám vidáman. — Úgylátszik, valamennyi kívánságom között ez volt számára a legmeglepőbb.

— Igen recsegjen — mondtam most már még határozottabban és komolyan.

— Dehiszen az nem szép! — jegyezte meg apám s még mindig nevetett.

— Szép az! Nem is igazi cipő — érveltem —, amelyik nem recseg. Meg is mondom am Karolinszky bácsinak, hogy recsegőt tegyen bele.

— Recsegő-ó-ó? Hát olyan is van? Gondolod?

— Van hát! Ha nem volna, akkor mitől recseg, amelyik recseg s miért nem recseg, amelyik nem recseg?

Magamban pedig dús fantáziámmal már el is gondoltam a recsegő külalakját. Kis egér-alakú bőrdarabka lehet, egészen különleges, melyet Karolinszky bácsi hozat valahonnan, valami irtó nagy városból s nagy művészettel és gondnal illeszt a cipők talpába.

Határozott fellépésem meggyőzhette apámat mert most már semmi ellenetést nem tett a recsegő ellen, de egyre mosolygott rajta. Mikor aztán odaértünk Karolinszky bácsihoz, ő maga mondta nagy hangon:

— Jónapot majsztram! Itt van az a csöpp kisasszony s recsegős lakkcipőt akar varratni magánál. Aztán van-e recsegője? Mi?

Karolinszky bácsi, akár csak apám, mosolygott ritkás szőke bajusza alatt és savószínű szemé is felcsillant, amint fejemre tette csiriztől s szuroktól maszatos kezét.

— Meglesz — mondta lélekből, kicsit remegősen simogatva hajamat a majszter. — A csirizszagot érzetem, de nem esett rosszul, hiszen hozzátartozott Karolinszky bácsihoz aki teljes szimpátiámat élvezte.

És ő is nagyon szeretett engem s a felesége is, Giza néni. Nekik nem volt gyermekük s ha apró csavargásaim közepette elvetődtem, becéztek és elhalmoztak minden jóval, amijük volt.

Nekem nagyon tetszett náluk. Csak egy szobájuk volt, de ott minden ragyogott. Gizi néni örökké a tisztaság körül járt. Sűrűlt, porolt, fénnyezett, tisztogatott s ki tudja, mi mindent el nem követett hogy minden szép legyen. Egyetlen szekrényük volt, fényes, furcsa kacskaringókkal átmázolva s valamitől kicsit ragadós, liztosan attól, amivel bekenték, hogy fényes legyen. Agyterítőjük rózsaszínű volt, fodros, virágos kartonból és ropogós keményre vasalva. Függőámpájuk volt, cifra tartója s lánc aranyra festve. A függönyük fehér csipke. A komódon apró aranyfűlű csészikék a falon fényes színayomatok s ő, ki tudná elsorolni, hogy mennyi apróság még...

En minden esetben megbámultam e szépségeket. Most is, amíg apám Karolinszky bácsival beszél, sorra „látogattam” e tárgyakat, néha gyengéden hozzájuk értetve ujjam hegyét, meghatódottan az értetlenség tündöklésétől mely e tárgyakból felém sugárzott.

Haza mentünk aztán, hiszen Karolinszky bácsi kis tömpe ceruzáját megnyalagatva, veskos betűkkel minden igényemet bejegyezte noteszébe, megmérve újharisnyás lábamat.

Es én ábrándoztam az új cipőről. Lakk lesz, pántos, gombolós és recsegős. Valahogyan úgy képzeltem, hogy mindenki észreveszi majd s az emberek elámulnak azon, hogy ni mi ennek a csöppnyi lánynak recsegős cipője van! De szalagos is és gombos és lakk! Istenkém egyébről sem lesz szó azon a napon a faluban és én milyen boldog leszek.

Pár nap múlva dobogó szívvel, a palánk mellett somfordalva, elszöktem Karolinszky bácsiékhoz. Persze, a cipő miatt. A recsegőt akartam látni.

Megörültek nekem s leültetett Karolinszky bácsi a kis kerek háromlábú székre maga mellé.

Hitler vezérkancellár beszédet mondott a nemzeti szocialista harci osztagok felvonulásán

Hangsúlyozottan emékezett meg a Németországon kívül élő németekről

Nürnbergből jelentik: Hitler német birodalmi vezér és kancellár vasárnap a nemzeti-szocialista harci osztagok felvonulásán üdvözölte az Ostmark védőosztagait és rohamcsapatait.

— Azok akik előttem állnak. — mondotta többek között. — a német nép legjobb politikai harci csapatainak tagjai. Olyanok az idők, hogy szükséges arra gondolnunk, hogy a nemzeti szocializmus nemcsak szilárd reménykedés, hanem erős harc árán is jutott hatalomra és elszánt akarata, hogy elfoglalt helyét és a birodalom helyét, amelyet ő teremtett meg, minden körülmények között megvédje. Mi élvezhetjük azt a boldogságot, hogy benne élhetünk ebben a Németországban.

Vannak azonban még más németek, akiknek nem adatott meg ez a boldog-

ság. Lelkünk azonban ebben az órában hozzájuk száll és tudjuk, hogy most az ő lelkük is közöttünk van.

A nemzeti harci alakulatok ezután diszmenetben vonultak el Hitler előtt. Hitler gépkocsijában állva nézte végig a felvonulást. Az ünnepségen jelen volt Henlein Konrád is, a csehszlovákiai németiség vezére, s az olasz fasiszta párt és a spanyol falangisták is küldött-ségileg képviseltették magukat.

Párizsból jelentik: A vasárnap esti francia lapok terjedelmesen foglalkoznak Hitler nürnbergi beszédével és kiemelik azt a mondatát, amelyben hangoztatta, hogy még mindig vannak németek, akik nem lehetnek annyira szerencsések, hogy néptársaik körében, a birodalomban éljenek.

Göring Németország magatartásáról beszélt a cseh kérdésben

Nürnbergből jelentik: Az egész világ közvéleménye feszült érdeklődéssel várja Hitler német birodalmi vezér és kancellár hétfő esti nyilatkozatát. Nemzetközi politikai körökben ugyanis számítanak arra, hogy ebben a beszédben Hitler leszögezi a német politika álláspontját a csehszlovák kérdésben. Viszont nürnbergi beavatott körök szerint Hitler nyilatkozatától már semmi új nem várható, miután Göring vezértábornagy, porosz miniszterelnök szombatesi beszédében elég világosan kifejtette a német birodalmi kormány hivatalos álláspontját ebben a kérdésben. Mindössze

arról lehet esetleg szó, hogy a birodalmi vezér és kancellár pontosan körvonalazott diplomáciai formába önti a hivatalos német álláspontot.

Göring szombatesi beszédében Németország magatartását a cseh kérdésben a következőkben fejtette ki:

— Egy kis európai töredék-nép — mondotta — zaklat olyan embereket, akiket rájuk bízta és ezzel zavarokat okoz Európának. Ahelyett azonban, hogy a baj gócpontját megkeressék, másutt tapogatóznak. Türelmetlen állapot, hogy egy kisebb kulturájú nép —

A fényes szekrényből vette elő Giza néni a kincseket, melyeket fája néztem most már. Finoman kis dobozba zárva várták az apró holmik hogy cipőskémre kerüljenek. S lám... a szalag már kész csokroska volt s a két fényes zomb is fehér kartonlapba volt beletűzve.

Megnézgettem és megsimogattam a kis tárgyakat. Hiszen majdnem az enyémekek lettek. És elszomorodtam, de senkinek sem szóval, mentem haza.

Nagy volt aztán a meglepetésem, amikor vasárnap, mise előtt, nem az inas, hanem maga Karolinszky bácsi hozta haza a cipőmet. Zöld köténye alá rejtette míg jött s amint belépett, sunyin mosolygott.

Tüneményes szép volt a cipő! Megfeledeztem kaptafáról, ördögről, csak a cipőn esüggött pillantásom. Istenem, hogy diszelegtek rajta a máslik! Mintha két fekete pillangó szállt volna rájuk azon percben. A két fényes zomb, mint két ragyogó madárszem!...

De vajon aztán — recseg-e? Sietve húztam fel tiszta harisnyaimat s Karolinszky bácsi ügyeskedve segítette lábamra a cipőket. Ujjainál megtapogatta, kérget megnyomkodta s tiszta papírt terítették a földre, hogy álljak rá. Es apám s anyuskám is ugyanúgy cselekedtek, minden oldalról megtapogatták fényes kis cipőmet, amiét én nagy türelemmel elviseltem. Aztán egyre kérdezték:

— Nem szorít? Jó? Nem rövid? Fordulj csak! Itt az orra! Hát a sarka?!

Ugyan hol van az a gyerek aki megmondaná, hogy szorítja az új cipő? Fél, hogy a szorításért, elviszik s nem lesz más.

Engem sem szorított. S amikor elmentem a templomba... Istenem... Olyan gyönyörű volt: recseget a cipő! A tisztelendő úr éppen akkor suhant az oltár lépcsőre fényes aranyruhájában, halvány tömjénfüst terjengett s csend volt. Es én...

Büszkén, boldogan, pillangós-szalagos, recsegős lakkcipőmben libegtem a padunk felé. Azt hittem, mindenki engem néz...

amely végeredményben még azt sem tudja, honnan származik, — így bűnhasson egy hatalmas, művelt néppel.

Mi tudjuk, hogy Moszkva és az örök zsidóság keze van a dologban.

Prága olyan ígéreteket tett, amelyet sohasem tartott meg. A világ újra háborús jelszavaktól hangos. A bűnösöket ismét megtalálták: Németország és Olaszország felelős vezetőinek személyében. Nagybritánia, amely annyit beszél a békéről, jól tenné, ha békét és rendet teremtene a zsidók ősi országában.

— Megszoktuk már, — folytatta, — a birodalom és Olaszország ellen irányuló gyűlölethadjáratokat. Elkerülhetetlen események előtt állunk. Mi mindent megtettünk, ami tőlünk tellett, hogy Németországnak visszaadjuk becsületét és biztonságát. Berlin és Róma barátsága ma szilárdabb, mint bármikor.

Göring ezután a „demokrata” országokról beszélt, majd így folytatta:

— Nem az a fontos, hogy ki mennyit fecseg a békéről, hanem az, hogy ki mennyit tesz érte. Németország nyugodt marad az uszító hadjáratokkal szemben. A birodalomnak ma ismét sok barátja van, s hiábavaló minden olyan kísérlet, mely a tengely megbontására és e barátságaink szétszakítására törekszik.

Göring ezután Németország önvédelmi felkészültségéről beszélt. Kijelentette, hogy a német légihaderő ma a világ legjobban felkészült és legnagyobb légihaderejének mondható.

— Történelmünk egész folyamán — mondotta — Németország sohasem volt olyan hatalmas, olyan elhatározott és olyan egységes, mint ma. Tökéletes erődítési vonalak őrzik a birodalmat minden támadás ellen. Nincs a világon olyan hatalom, amely átléphetné birodalmunk határait. Németország senkinek sem akar rosszat, de nem tűrheti azt, hogy német festvéreit elnyomják. Senki sem óhajtja ugy a békét, mint éppen Németország, mert sok-ideig nélkülözte azt.

A vezértábornagy ezután a versaillesi szerződésekről szólva, ezt mondotta:

— A diktátumok szerzői ma gyönyörködhetnek nagyszerű művikben, Németország azon az uton van, hogy megteremtse az igazi békét.

Hitler vezér és kancellár a német munkásság felvonulását fogadja a nürnbergi kongresszus alkalmából.

Fonalat szurkolt éppen, tenyerébe véve a szurkot s villámgyorsan huzigálva rajta a fonalat, míg az egészen fekete és fényes lett. Közben huncutkásan kötődött velem, hogy a cipőm kaptáját megrágtá valami s mi is lesz most már!

— Nem hiszi kiskisássonnykát! — mondta kicsit tősan, hiszen valahonnan Zolyomból került Szabolcsba. — Kérdezzé meg ság Giza nénitál, hogy hogyan is vót az az irdiggel?

Tág szemmel néztem rá. — Igen igen — bizonykodott — az irdiggel, meg az inással, ákít a májsztrám beküldött a setit mihelybe, oszt megjíed. Tudja-e kiskisássonnykát, hogy kiabált?

— Hogy? — Já, já, májsztrám, irdig ván a házbán! Szeme fényes, file hegyes, farká hosszú káptatá megrágtá! Já, já!

— Hát bizony úgy vót, lelkecském — tódította Giza néni — kaptafa megrágtá. Még a kiskisássonnykát is. Meg ám!

Elszorodtam. Mi lesz hát akkor? Nem jöttem rá, hogy az inas a maeskat látta ördögnek. Azon töprengtem hát, mi lesz a cipővel? Nem-hogy recsegős volna, de semilyen sem lesz. Hiszen nem is látom, hogy készülne. Valami ormótlan nagy eszímára foltot tesz Karolinszky bácsi, behúzza a szurkos fonalat egy furcsa görbe tübe amilyen csakis neki van.

Ülök még kicsit s a pokolba kívánom az ördögöt, ahova való. Az én kaptafamat megrágtá! Aztán szerényen és csendeskén megkérem Karolinszky bácsit mutatná meg nekem legalább a recsegőt.

— Hát ázt nem lehet, kiskisássonnykám! Elrepülne.

— Tehát szárnyai volnának? — tünődtem. — Istenem, mennyi furcsaság még egy cipő körül is.

— És a szalag, meg a gomb? — fordulok megint a májsztrám felé reménykedve.

— Ássonny! — kiáltott Karolinszky bácsi a felelőségének — mutasd meg ság a kis kiskisássonnykának a szalagot, meg a gombot!

Abrudbányán megkezdődött az „Astra” román kulturegyesület nagygyűlése

Jorga professzor nagyjelentőségű beszédet mondott a megnyitó ülésen

Bucuresti. Saját tud. Vasárnap kezdődött meg Abrudbányán az Astra nagygyűlése. A megnyitó beszédet Iuliu Moldovanu egyetemi tanár, az Astra elnöke tartotta, aki rámutatott annak szükségességére, hogy az Astra a mővidék felé fordítsa figyelmét.

A legnagyobb román népi értékeket rejtő, de a legszegényebb és a pártkormányok idejében legjobban elhanyagolt vidék volt ez. — mondotta Moldovanu.

Azután rámutatott a mócok érdekében eddig történt megvalósításokra és vázolta a még megoldásra váró problémákat. A kongresszus hódoló táviratot küldött Ófelségének, majd a kormány nevében Colan vallásügyi mi-

niszter beszélt és méltatta az Astra érdemeit. Utána Hossu püspök a görög katolikus egyház nevében üdvözölte az Astrát. Legkiemelkedőbb volt Jorga professzor beszéde, aki a Kulturliga nevében beszélt.

Nehéz órákat élünk. — mondotta Jorga. — Sohase volt ennyi gyűlölet, ennyi gerombasággal vegyesen az igazságtalanság szolgálatában. Jöjjön, ami jön, anélkül, hogy bárkit is meg akarnánk támadni, mi készek vagyunk szembeszállani bárminő támadással. Ha most el is választanak bennünket egymástól különböző felfogások, ez ne tévesszen meg senkit, mert a veszély órája barátokat és ellenfeleket egy táborban fog találni.

Hanzu tábornok szamosmegyei királyi helytartó meglátogatta Nagyváradot

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőre virradó éjjel városunkba érkezett Hanzu Alexandru tábornok, a Szamos-tartomány királyi helytartója és a hétfői nap folyamán néhány látogatást tett a városban. Minthogy a királyi helytartó váradi látogatása nagyobb részt magántermészetű volt, sem hivatalos fogadtatást nem rendeztek tiszteletére és sajtófogadtatás sem volt.

A szamosmegyei tartomány helytartója Ófelsége a királynak meghívására még vasárnap Köröskisjenőre érkezett, ahol az aradmegyei királyi vadászati folyt. A király a Kisjenőn tartott vasárnapi estebédre hívta meg Hanzu helytartót, aki éjszaka 12 órakor utazott el Kisjenőből és éjjel két órakor már Nagyváradra is érkezett gépkocsiján. Itt a Palace szállodában szállt meg, ahonnan reggel indult el a városba, látogatásaira. Társaságában volt Ciuce Kolozs megye volt alispánja aki mint kabinetfőnök teljesít mellette szolgálatot.

Reggel kilenc órakor a helytartó a prefekturán jelent meg, ahol Vasile Florescu ezredes megyefőnök fogadta és a fogadásnál jelen volt Chirila Augustin alispán és Avram Nicolae megyei főjegyző. Hanzu helytartó és Florescu megyefőnök különböző megyei közigazgatási kérdésekről folytattak beható eszmecsereket. Majd a helytartó kabinetfőnöke kíséretében látogatást tett a törvényszék és a királyi tábla épületében, de itt személyesen senkit nem keresett fel. Majd megkezdte azoknak az udvariassági látogatásoknak visszaadását, amelyeket városi előkelőségek az ő kolozsvári beiktatása alkalmából nála tettek.

Hanzu helytartó előbb dr. Popovici Nicolae görögkeleti püspököt kereste fel, azután Fiedler István római katolikus megyéspüspököt.

Az összes iskolák számára előirt **tankönyveket,** valamint **írószereket** legjobban vásárolhat **CLONDA** könyvkereskedésben Bdul. Reg. Ferdinand 11. Tel: 17-27

köt látogatta meg, ezt követően visszatért a prefekturára ahonnan dr. Candra királyi közjegyző nevének, a Román Nőegylet elnöknőjének lakásán tett udvariassági látogatást. Innen dr. Zigre Miklós ügyvéd kamarai dékánál és dr. Gherman Victornál a Casa Naționala elnökénél tett látogatást Florescu prefektussal együtt, végül Frentiu Valér görög katolikus püspököt látogatta meg. Ezután a városba tett sétát a helytartó és közben régi ismerőseivel is találkozott. Így együtt sétált Denge nyug. ezredessel, az 5-ös lovasezred volt parancsnokával, aki akkor teljesített itt szolgálatot, amikor Hanzu tábornok helyőrségparancsnok volt Nagyváradon. Hanzu tábornok délben leányánál ebédelt, aki egy Nagyváradon szolgáló orvoskapitány neje.

A királyi helytartó délután gépkocsijával visszautazott Kolozsvárra.

Tizenötezer zarándok volt Kisasszony-napján Mária-Radnán

Impozáns tömegek mélységes hitükről tettek tanubizonyságot Szűz Mária kegyhelyén

Temesvár. Saját tud. Kisasszony-napjára ismét nagy tömegben keresték fel a zarándokok Szűz Mária radnai kegyhelyét. Ezúttal főleg a magyarok zarándokoltak el Mária-Radnára, azonkívül a szlávajkuak, bolgárok, jukácok, krassovánok és végül görög-katolikus románok is. Különböző ajku hívek egyformán égi hittal, ugyanazzal a bizalommal zarándokoltak el Szűz Mária kegyhelyére, mindannyian bensőségesen végezték el ájlatosságukat és járultak a szentségekhez. Már két nappal az ünnep előtt megelénkült a kegyhely. Az egyházmegye különböző részeiből megindult a zarándokcsapat felvonulása.

Kisasszony-napján Temesvárról különvonat is érkezett. Csernovicból is külön zarándokcsoporthoz érkezett egy lelkes vezetésével, azután zarándokok érkeztek Erdély különböző vidékeiről is, így többek között Szászvárosról, Marosvásárhelyről, Nagyszebenből is.

A temesvári zarándokok, akik gyalogszerrel tették meg az utat Mária-Radnára, szerdán érkeztek meg a déli órákban Mintegy ezren voltak. A processziót Fodor József hittanár,

P. Endrődy László S. J.

P. Petit hajója

c. könyvnek első részében P. Petit S. J. csupa érdekes epizódokból szőtt életrajzát adja, a másik részében pedig egy teljes részletes lelkigyakorlatot közöl, amelyet P. Petit tartott E lelkigyakorlat páratlanul ötletes és eredeti feldolgozása. Egyszerű közvilágításán az a Szent lelkemegfogyó varázsa érződik — a bensőséges kegyelmi élet kiáradása.

Ara 90 lei és portó.

Műveltségterjesztő karaván

Bukarestből jelentik: A propagandaügyi alminisztérium nagy gondot fordít mindazokra a társadalmi és kulturális megmozdulásokra, amelyek létrehozása, illetve támogatása érdekében létesítettek. Modern eszközök, határozott munkakészség és felkészült elemek segítségével széleskörű propaganda munkát fejt ki.

Az utóbbi idők nagyjelentőségű ujtás-sorozatához — amely a sajtó és propagandaügyi minisztérium érdeme —, néhány napon belül nyugati államok példájára „kulturális karavánt” létesítenek.

A kulturális karaván látogatja a városokat és a falvakat, s mindenütt felcsendülnek a viaszlemezeiről Ófelsége II. Károly király szavai. Bemutatásra kerülnek különböző társadalomnevelő filmek és a román ifjúság életéből felvett jelenetek. A nézőtérén négyszáz személy számára van ülőhely.

A kulturális karaván három motoros csoportját a modern technika vívmányával felszerelik.

A nemzeti, kulturális és hazafias propaganda céljából létesített karaván vezetésével Dumitru Florescu kapitányt és Serban Grigorescu mérnököt bízták meg.

A karaván első utja Prahova völgyébe vezet, majd a Kárpátokon keresztül Erdélyben folytatja útját és ellátogat Gyulafehérvárra, a koronázási városba is.

A városokban néhány napig időzik a karaván és így a városi lakosságnak alkalma van megtekintésére.

A kulturális karaván pontos indulási idejét még nem tűzték ki, de néhány napon belül elindul.

és P. Kassovics Ágoston szalvatoriánus-rendi szerzetes vezették Temesvárról a kegyhelyig.

Pacha Ágoston dr. megyéspüspök szerdán délután érkezett meg Héber János püspöki titkárral. A főpásztor mindjárt megérkezése után keresztúti ájlatosságot vezetett a Kálvária-hegyre és szentbeszédet intézett a hívek tömegeihez. Este a gyertyás-körmenetet a püspök vezette.

Kisasszony-napján már kora hajnalban nagy csoportok helyezkedtek el a hatalmas kegytemplomban. A szentiferencendi szerzetesek, a kegyhely őrei és buzgó lelkeszei, minden intézkedést megtettek, hogy a sok-sok ember kellőképpen elvégezhesse ájlatosságát és a szentségekhez járulhasson.

A különvonat és a reggeli vonatok megérkezése után, mintegy tizenötezer ember volt együtt a kegyhelyen.

Féltizkor dr. Pacha Ágoston püspök, püspöki nagymisést pontifikált.

Pacha dr. megyéspüspök délután távozott el a kegyhelyről.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Felhős és szeles marad az idő, több helyen eső, főleg északon. A hőfok alig változik. A völgyekben hajnali köd.

A mária-radnai zarándokok különvonatainak indulási időpontja

Nagyvárad. Saját. tud. A második egyházmegyei zarándoklat két első különvonatának a pontos indulási ideje most már végleges megállapítást nyert. Az első vonat Szatmárról indul 17-én délelőtt 10 óra 50 perckor. Ez a vonat felveszi a szigeti és a nagybányai vonalról csatlakozó zarándokokat is. A vonat Gilvácsón megáll és felveszi az itt felszállókat. Megáll azután Nagykárolyban is és itt felvesz egy csoportot. A második vonat szeptember 19-én indul Nagykárolyból délelőtt 11 óra 12 perckor. Ez a vonat a többi Nagykárolyban felszálló csoportokat veszi fel. A többi vonatok indulási idejét később közli a Bizottság.

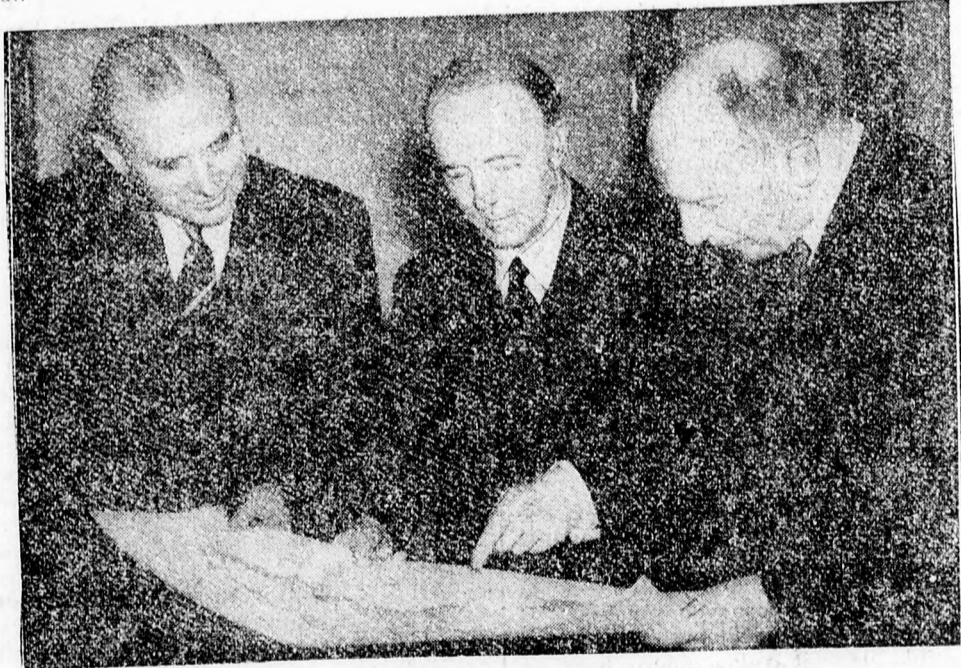
A Rendezőbizottság azt is tudatja a zarándokkal, hogy a plébániai hivatalok is lapunk útján fogják közölni a szükséges tudnivalókat a legapróbb részletekig.

Ezen az uton hozzuk az érdeklődők tudomására azt is, hogy amennyiben péntek reggelig a már ismert módon a plébániai hivatalokban 500 zarándok jelentkezik, a második egyházmegyei zarándoklat bizottsága vasárnap, 25-én hajnalban egy különvonatot indít Mária-Radnára, ugyan-csak 130 lei utiköltséggel. Ez a vonat vasárnap este 11 óra körül érkezik vissza Nagyváradra.

Calinescu belügyminiszter beiktatta állásába Prut-kormányzóság királyi helytartóját

Bucuresti. Saját. tud. *Jasiban* vasárnap nagy ünnepek keretében iktatták be állásába *Negruzzi Mihai* tábornokot, Prut-tartomány királyi helytartóját. A beiktatást *Armand Calinescu* belügyminiszter végezte, aki ez alkalommal nagyobb beszédet mondott.

— Mi, — mondotta többek között, — nem vagyunk harcos rezsim. Mi megbékítő kormányzati rendszer vagyunk, mi azt akarjuk, hogy együttműködéssel virágoztassuk fel a hazát.

Az első kép Runciman lord prágai irodájából készült az érdekes kép, amelyen Runciman lordot munkatársai között fényképezték le. Jobb oldalon F. Ashton-Swatkin, baloldalon Geoffrey Peto láthatók, amint Csehszlovákia térképét tanulmányozzák.

Nem hozott enyhülést Benes rádiószózata sem a cseh-német viszonyban

Német hivatalos körökben hangsúlyozzák, hogy szavak helyett a tettek idejének kell következnie. — A szudétanémet Egerben ismét összetűzés volt a németek és csehek között

Berlinből jelentik: A prágai rádióban szombaton este hangzott el Benes elnök napokkal előtt beígért beszéde, melyet Benes előbb cseh, majd tíz perccel később német nyelven mondott el. Megállapítható, hogy a beszéd semmiféle változást nem idézett fel a cseh-német helyzetben és annak javulását sem segítette elő. A német sajtó nem tulajdonít nagyobb jelentőséget Benes elnök szombati beszédének. Legtöbb lap csak a beszéd rövid kivonatát közli, mely többek között a következőket tartalmazza:

— Husz éven át, — mondotta Benes — köztársaságunk békében és fejlődésben élt. Lépcsőről-lépcsőre, válságok s forradalmak nélkül megvalósította a szabadságot s a politikai demokráciát, a gazdasági meggazdagodást, a műveltségben való fejlődést, a vallási türelmességet és a társadalmi igazságot. Volt és van egyetlen problémánk, amely a mi területünkön századokon át nehéz kérdés volt és mind újabb megoldási alapokat igényelt: a nemzetiségi kérdés. Arra törekedtünk, hogy ezt a kérdést is, mint a többi megoldjuk a magunk fejlődési módszereivel.

— Tényképpen megállapíthatom azt a tényt, hogy az európai események mai gyors fejlődése — amelyektől nem szigetelhetjük el magunkat — arra kötelez, hogy ezen az uton gyorsabb ütemmel dolgozzunk. Ez az értelme mindannak, ami ma történik. A kérdéseket, amelyekről tárgyalunk és az elveket, amelyek alapján ezeket szabályozni akarjuk közzétessük. Köztársaságunk demokratikus hagyományai köteleznek erre. A terv megvalósítása biz-

tosítani fogja az összes állampolgárok igazi jogegyenlőségét, akármilyen nemzetiségi is, alkotmányunknak és demokratikus intézményeink eszméinek szellemében. Egy olyan nép, amely az állam lakosságának kétharmadát teszi ki, amely erős és határozott, ennyire szereti hazáját, ennyire erősakaratu, kitartó és tárgyilagos, mint a cseh nép, megengedheti magának, hogy ilyen széles elgondolásműveltséget valósítson meg.

HÜVÖS FOGADTATÁSRA TALALTAK BENES SZAVAI NÉMET HIVATALOS KÖRÖKBEN.

Nürnbergi jelentés szerint német politikai körökben tartózkodóan és hűvösen ítélik meg Benes rádiószózatát. Megállapítják, hogy igen szép szavak voltak a beszédében, de ezek a szavak hasonló formában már máskor is elhangzottak. Gyakorlatilag azonban még sohasem váltották azokat valóra. Benes ígéreteinek, tekintettel a Csehszlovákiában uralkodó állapotokra, kevés az értéke. Az érdekeltekre eddig mindig csak csalódás várt. Felvetik a kérdést német körökben, hogy vajon milyen magatartást tanúsítana Anglia, ha a közvetlen szomszédságában lakó angolokat, akik nyíltan az angol néphez tartozóknak vallják magukat, elnyomják és bántalmaznak. Nem kétséges, — úgymond, — hogy az angol büszkeség feltámadna és Anglia határozottan tiltakozna. Aligha cselekednék másként Franciaország is. Természetes tehát, hogy Németország is ilyen magatartást tanúsít, amikor nagyszámú német vérértől van szó, akik hasonló sorsban élnek.

Eszterházy János felvidéki magyar képviselő nyilatkozata a nemzetiségek együttműködéséről

Berlinből jelentik: A „N. S. Pressenbriefe” közli Eszterházy János grófnak, a csehszlovákiai egyesült magyar párt egyik vezető személyiségének nyilatkozatát. Eszterházy János nyilatkozata szerint a cseh kérdés megoldása csak az állam azonnali és teljes átalakulása lehet. *Eredmény csak akkor várható, ha Prága minden nemzetiségnek megadja a teljes önkormányzatot.* A cseh köztársaság valamennyi

nemzetiség egyetlen arcpontra tömörült és közösen, elszántan küzd jogaiért.

— Minket, magyarokat, — folytatta Eszterházy János gróf, — a békeszerződések akaratunk ellenére csatoltak Csehszlovákiához. Akkoriban megígérték nekünk, hogy megadják az összes nemzetiségeknek az őket megillető jogokat és mint teljesen egyenrangú nemzet élhetünk az államban. Ezekből az ígéretekből semmit sem teljesítettek. A nemzetiségek ma kénytelenek arra az álláspontra helyezkedni, hogy a cseh kormány békét akar, akkor most érkezett el számára az utolsó alkalom, hogy a nemzetiségeket teljes mértékben kielégítse. *Részletmegoldást sem fogadhatunk el.* Mi, magyarok, kénytelenek vagyunk azoknak a károknak jóvátételét követelni, amelyeket a hatalmon lévő csehek nekünk okoztak. Be kell látni a prágai kormánynak azt is, hogy minden szavazás, amelyet eddig Csehszlovákiában lefolytattak, tisztára megtévesztés volt. Ennek a ténynek a következtetéseit is le kell vonni.

ÖT NÉMET MECSEBESULT AZ ÉGERI ÖSSZETŰZÉS NÉL.

Berlinből jelentik: Égeri jelentés szerint a cseh motorkerékpárosok szervezetének egész Csehszlovákia területéről összegyűjtött tagjai vasárnap átvonultak a tiszta német lakosságú Égeren. A Masaryk téren ebből az alkalmából nagyszabású ünnepséget rendeztek. Ebből összetűzés támadt a város szudéta-német lakossága és az oda érkezett cseh motorkerékpárosok között. *A csendőrség feltűzött szuronnal és gumibotokkal támadta meg a németeket. Öt német gumibotoktól megsebesült. A városban nagy az izgalom.*

„A világ minden táján élnek gyermekek...”

Angliából indult el a gyermekmentés világhadjárata

Eglantyne Jebb, — a gyermekek védőnője

Tíz éves volt, mikor nővéreinek egy napon ezt írja: „Magam sem tudom, voltaképpen mi bánt. Csak azt érzem, hogy a világ nincsen rendben.” Megdöbbentő szavak ezek egy gyermek szájából, annál is inkább, mert hiszen akkor a kis Eglantyne Wales tartomány csodaszép vidékén, szüleinek vidéki kastélyában, a századforduló békés, romantikus levegőjében élt és nevelkedett és még nagyon keveset láthatott abból, amit az élet rút oldalának neveznek. Ezek a szavak azonban feltétlenül elárulják azt, hogy Eglantyne Jebb kezdettől fogva azok közé tartozott, akik felelősséget éreznek ember-társaiakkal szemben s ez a felelősségérzet adja meg nekik azt a belső feszítő erőt, mellyel nagy dolgokra képesek a világ érdekében.

Eglantyne Jebb fiatalsága külsőleg semmi- ben sem különbözött attól, ahogy más fiatal, jó- módú angol lányok élnek. Tanult, sportolt, Cambridgeben egyetemre járt, utazott és szóra- kozott. Gyönyörű lánnyá fejlődött, finom, kar- csú alakja volt, aranyszőke haja s csak a szeme volt ellentétben külső tökéletességével. Ezek- ből a kék szemekből annyi csodálatos erő su- gárzott, mely nem egyszer megdöbbentette kör- nyezetét. Ha azonban Eglantyne Jebb fiatal korának eseményeiben a belső összefüggést ke- ressük, látjuk, hogy mindaz nem volt egyéb, mint fölkészülés ahhoz a nagy munkához, mely őt egy csapásra kiemelte a névtelen sorából és az egész világon ismertté tette. Cambridge- ben a történelem mellett szociális problémákat tanulmányozott és ennek a kisvárosnak szel- lemi atmoszférájában mély és alapos betekin- tést nyert ezekbe a dolgokba. Közben állan- dóan nyelveket tanult s ez a nyelvtudás később nagy segítségére volt internacionális működésé- ben.

Gyermekellenes offenzíva

A háború kitörése jelentette számára azt az időt, mikor eszméivel és terveivel, melyekkel a világ lelkiismeretét akarta fölébreszteni, a nyilvánosság elé lépett. Rájött, hogy a háború nem- csak a fronton szedi tömeges áldozatait, hanem a frontoktól távol, egy állandó, láthatatlan of- fenzíva folyik a gyermekek ellen is, akik véd-

telenül, éhesen és rongyosan maradnak. Ő az első, aki a gyermek védelmében a jövő meg- mentését látta. Ebben az időben a gyermekek nagyrészeinek helyzete az egész világon nagyon szomorú képet mutatott. A háború veszélyének

„Gyermekmentő alap”, — amely világszervezetté nőtt

Eglantyne Jebb ebben az időben, 1919-ben alapítja meg azt a szervezetet, mely később az egész világra kiterjedt a „Save the children Fund” (Gyermekmentő alap) néven. Egyetlen vezérelve volt csupán: minél több gyermeket megmenteni, nemzetiségre, fajra, társadalmi osztályra való tekintet nélkül. Azt írják később erről a szervezetről, hogy „önmagától nőtt és fejlődött azzá, ami.”

Mikor Jebb írással, szóval és fáradságtalan tevékenységgel megkezdte propagandáját nagy- arányú céljának elérésére, előbb természetesen közönnnyel és ellenkezéssel találkozott. Sokan azt állították, hogy *hizárt dolog a világon a gyermekhalandóságot, az éhínséget, a pusztító betegségeket elterjedését megakadályozni.* Lehe- tetlenség, hogy gyermekek gyárban ne dolgoz- zanak, hogy testileg el ne nyomorodjanak, hogy az elemi csapások nyomán támadt nyomortól megóvják és rabszolgáknak el ne adják őket. Eglantyne Jebb erre azt felelte:

„Három dolog szükséges ahhoz, hogy a gyer- mekeket a világban megmentsük: Pénz, Tudás, Jóakarát. Nekünk van pénzünk, de más dol- gokra adjuk ki. Van tudásunk, de nem használ- juk föl. Miért ne tehetnénk meg egy kis jóaka- rattal, hogy pénzünknek csak csekély részét és tudásunkat a gyermekek megmentésére hasz- náljuk föl?”

Azok mellett, akik azt mondták, hogy minden ilyenfajta tevékenység a tömegek szen- vedése mellett oly nyomtalanul tűnne el, mint a tüzes vasra cseppentett víz, akadtak később mások, akik megértették Jebb misszióját és a „Save the children Fund” számára egymás- után érkeztek az adományok. Egy szegény ese- lődleány volt az első, aki megtakarított öt shil- lingjét küldte el az alapnak. Aztán egy gyári munkásnő 30 shillinget küldött. Eglantyne Jebb fanatikus lelkesedésének lángja az áldozatkész- ség valóságos lavináját indította el: voltak, akik utazásokról, mások örökségükről mondtak le erre a célra, gyermekek zsebpénzüket küldték el, egy kis fiú pedig így ír neki:

„Itt küldök két és fél shillinget, az uzsonna- pénzemet. Remélem elég lesz, hogy többé a gyermekek ne éhezzenek.”

A szervezet egyre nagyobb arányokat öl- tött. Eglantyne hatalmas munkájának időszerü- ségét és fontosságát mutatja az, hogy segítő- társul magát XV. Benedek pápát is megnyerte.

Ötmillió dollár

Eglantyne Jebb fáradságtalan küzdelmet folytatott célja érdekében és szerepe egyre nőtt. Statisztikai adatokat tárt a világ elé, melyekből kiderült, hogy Amerikában naponta öt millió dollárt költenek a nők szépségápo- lásra és kozmetikára. „Ez az öt millió — mon- dotta — természetesen nem volna elég ahhoz, hogy a „Save the children Fund” programját megvalósítsuk, de elég volna ahhoz, hogy az adott helyzetet megváltoztassuk. S amennyit a világ luxuscikkre áldoz, az az összeg elég

kitett államokban az éhező gyermekek száma körülbelül 4—5 millióra rugott. Az állandó répaevés a gyermekek ezreit nyomorította meg. Bécsben éhen pusztult gyermekeket találtak az utcán. Lengyelországban falvakat pusztított el a tifusz. Lilleben a statisztikai adatok szerint a gyermekek 60 százaléka esenevész és rosszul- táplált, 40 százaléka pedig tüdővész. Ami pedig Oroszországban történik a gyermekekkel, az „minden szörnyű képzeletet fölülműl.” Eglantyne Jebb látta mindezt, sőt távolabbra is látott. Látta, hogy Kínában hét és nyolc éves gyermekek naponta tizenhárom órát dolgoznak a gyárakban és tizenkét éves korukra többnyire hasznavehetetlen nyomorékká válnak. Látta, hogy tizenkilenc állam területén még mindig működnek olyan intézmények, melyek a rab- szolgakereskedelemmel egyértelműek. Kínában például négyezer kislányt szedtek össze az éh- inségsújtotta vidékekről és a legközelebbi vá- rosban, mint „fogadott gyermekeket” adták el őket.

volna, hogy a ruhátlanokat fölruházzák.”

Mikor Európában a háborúokozta hullá- mok valamennyire lecsendesedtek, akkor Jebb a távoli országok gyermekeinek megmentését kezdte gyakorlati úton megvalósítani. Élete szakadatlan munka volt, kongresszusokon elnö- költ, utazott, könyveket írt, reformokat dolgo- zott ki. Még 1928-ban is, mikor súlyos szívbaja miatt szanatóriumba vonult, a kínai, afrikai és más távoli világrészek gyermekeiért fáradozott, úgyszólván utolsó leheletéig.

Mikor meghalt, egy barátja így írt róla:

„A világ minden táján élnek gyermekek, akik őt sohasem látták és mégis áldják a nevét, mert neki köszönhetik életüket... Igazi jelen- tősége azonban nem abban állt, amit a publi- kum látott belőle. Nagysága a lélek nagysága volt, a lélek apostoli ereje. „Fehér lángnak” neveztük őt, mi, munkatársai, mert soha nem szűnő lobogással, lelkesedéssel világította meg az utat, melyen a világnak haladnia kell, hogy megmentse jövőjét: a gyermekeket.” (—cs.)

Járványszerűen lépett fel a lépífene Csíkmegyében

Egy csikszenttamási gazdálkodó meg- halt a lépífenés hústól

Csikszereda. Saját, tud. Mintegy két hét- tel ezelőtt a csikkarcfalvi havasi legelőről ha- zatért beteg pásztort vizsgált meg a körorvos. Megdöbbenne állapította meg, hogy a pásztor lépífene fertőzést kapott; a kórokozók harminc- hat órával ezelőtt kerültek a szervezetébe. A pásztor elmondotta, hogy egy elhullott mar- hát nyuzott meg és ezalkalommal kerülhetett szervezetébe a veszedelmes kórokozó. Termé- szetesen megfelelő védőoltó kurára fogták, majd a gazdasági és állategészségügyi szervek Mihail Victor megyefőnök irányításával hoz- zákezdtek az egész havasi marhacsorda beol- tásához.

Időközben Csikszenttamás községből is lépífene megbetegedéseket jelentettek. Itt egy gazdálkodó evett is a beteg levágott egyik marha húsból és a jelek szerint, a fertőzés- ben halt meg néhány napon belül. Ugyancsak megbetegedéseket közöltek a hatóságokkal Csikjenőfalva és most Csikszentsimon község- ből is. A hatóságok minden intézkedést meg- tettek, hogy a veszedelmes betegség terjedését megakadályozzák. Orvosok és állatorvosok emberfeletti munkával szolgálják hivatásukat. Mindenütt ott vannak, ahol veszélyt sejtjenek és fáradságot, veszélyt nem ismerve végzik az állatokon a védőoltásokat. Így remélni le- het, hogy a járványszerűen fellépett lépífene betegség terjedésének eljött lehet venni.

P. Hitter József S. J.:

Spanyol tűztenger

Nincs Európában ország, hol égetőbb aktuál- tással jelentkezzenek a katolicizmusnak lét- kérdéssel összefüggő problémái, mint Spanyol országban! Olasz légiók és német különítmé- nyek állnak ott szemben szovjet hadosztályok- kal, öt nemzet bombavetői dűbörögnek a spa- nyol városok és falvak felett, népek szabad- csapatai harcolnak egymás ellen mindkét ol- dalon: valamért... A küzdelem látszólagos- megoldása — nagyhatalmi érdekek összecsa- pása és szinte politika-alatti erőfeszítés — könnyen elsiklást enged tévmagyarázatok felé. Az olasz, francia, angol, német, szovjet-orosz- érdekek robbannak össze spanyol földön: a Földközi-tengerért, a földközítengeri hatalm- egyensúlyért — ez a látszat!

A spanyolok háborúja ez? Miért szenved a spanyol nép öt nagyhatalom légbombáinak és gránátjainak tűztengerében? Mi ég ama apo- kaliptikus tűztenger lángjaiban? — Erről szó- l a „Spanyol tűztenger”!

Ara kartonkötésben 60 lef és portó.

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Nagyvárad, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy óra 70 lei.
Nagyországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem őrünk meg és nem adunk vissza.

A nagyváradai Kálvária-kápolna százéves jubileuma

Nagyvárad, saját tud. Ragyogó napfényes időben, fehérkarínges kispapjai kíséretében vonult fel Fiedler István megyés püspök a Kálvária hegyre, ahol a közönség nagy tábora gyűlt össze a bucsúval egybekötött szentmisén való részvételre. Ugy a predikációt, mint a szentmisét a Főpásztor mondta s valóban megható volt a két égboltozat alatt felállított ciliar előtt térdre borulók áhítata és áldozása. A váradai hívek megértették a püspöki szót jelentőségét s a lelki áldozás mellett az omladozóban levő kápolna helyreállítására, bőven hullottak a leiek a perselyekbe. Délután a nyári zápor dacára, a hívek lelkesedése nem csökkent, sőt fokozódott, s a predikációt, melyet Gálffy Sándor várad-olaszi plebánus mondott, keresztúti ájtatosságot, melyet Fiedler István megyéspüspök vezetett, a közönség szomjas lélekkel fogadta.

Köztisztviselőnek vallási és erkölcsi tekintetben is példaadónak kell lennie. Temesvár. Saját tud. A városi vezetőség körrendeletet intézett a hivatalok vezetőihez, illetve a városi tisztviselői karhoz. A körrendeletben kihangsúlyozták, hogy köztisztviselőnek vallási és erkölcsi tekintetben is példaadónak kell lennie. Különösen helytelennek tartja ezért a rendelet, ha városi tisztviselő vadházasságban él. A rendelet meghagyja a hivatalfőnököknek, adjanak sürgősen jelentést a város vezetőségének azokról a tisztviselőkről, akik vadházasságban élnek.

TRAGIKUS KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT MEGHALT BÁRÓ BORNEMISSZA ELEMÉR FÜLDBIRTOKOS. Szekszárdról jelenti saját tudósítónk. Tragikus körülmények között halt meg tegnap délután báró Bornemissza Elemér nagybirtokos. Bornemissza báró szarvaslesen volt. Az idős báró egy hatalmas szarvasbikát ejtett el és a sikerült célzás után összeesett. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a vadászat izgalmai által okozott szívszélhűdés ölte meg. Bornemissza Elemér báró holttestét szombaton Zsibóra szállítják, ahol a családi sírboltban temetik el.

Lopott okmánybélyegeket árusítása közben lefűltek a dohánytőzsdék fosztogatóját. Temesvár. Saját tud. A rendőrség letartóztatta Valeanu Napoleon nevű szilágymegyei születésű szélhámost, aki két évvel ezelőtt Nagyváradon fényes nappal betört egy trafikba és elrabolta az ottlévő készpénzt. Valeanu érettegizett fiatalember, de dologkerülő és szélhámosaiból tartotta fenn magát. Jó hangja volt, egyideig mint énekes szerepelt különböző mulatóhelyeken, de onnan is kitétek. Tegnap az egyik belvárosi dohánytőzsdében okmánybélyegét kínált fel megvételre, a tulajdonos értesítette a rendőrséget és letartóztatták Valeanút. A rendőrségen bevallotta, hogy november óta rendszeresen fosztogatta a dohánytőzsdéket, főleg okmánybélyegeket és römikártyákat lopott. Állandóan érkeztek panaszok a rendőrségre, de nem tudták a tolvaj kilétét kideríteni.

Kétszáz ezer lejjel segíte a háromszéki székely tanulókat a „Székely Tanalap”. Csíkszereda. Saját tud. A háromszéki „Székely Tanalap” címen ismert és a Székely Nemzeti Múzeum kezelésében lévő tanulmányi alaphoz az idén kétszáz ezer lei kerül ösztöndíj címén kiosztásra az arra érdemes, szegény, de jó előmenetelű, tehetséges közép- és főiskolai háromszéki székely tanulók között. A tanulmányi segélyeket a napokban osztotta szét a Székely Nemzeti Múzeum átvagyó ügyvezető tanácsa.

MEGHALT AZ ANGOL KIRÁLY NAGYBÁTYJA. Londonból jelentik: Arthur Connaught herceg, az angol király nagybátyja hét-főn hajnalban 55 éves korában meghalt.

Zürichi zárlat. Párizs 11.93 háromnegyed, London 21.28, Newyork 442.87, Brüsszel 74.45, Miláno 23.27 fél, Amszterdam 238.70, Berlin 177.25, Prága 15.24, Varsó 83.10, Belgrád 10, Bucuresti 325.

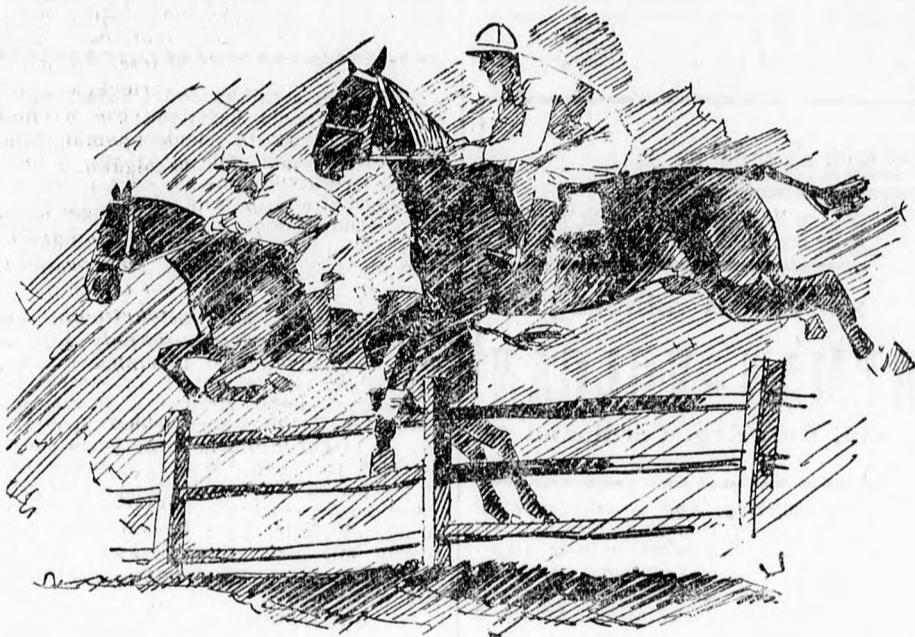
ÉVMEGNYITÓ VENI SANCTE ÉS HITVALLÓNAP. Temesvár. Saját tud. A város katolikus magyar egyesületei, amint a múltban, ezidén is ünnepélyes Veni Sancte-val kezdik meg az új munkájukat. Az ünnepélyes évmelegnyitót október 2-án tartják. Az egyesületek ezen a napon testületileg jelennek meg a székesegyházban, ahol délelőtti félkilenc órakor Veni sancte és szentmise lesz. Az egyesületi tagok közös szentáldozáson vesznek részt. Az évmelegnyitó egybeként hitvallónap lesz. A délelőtti ünnepségekkel kapcsolatosan ugyanis délután öt órakor a józsefvárosi római katolikus elemi fiúiskola dísztermében nagyvárnyu hitvalló-ünnepélyt is rendeznek. A nap részletes programját most dolgozzák ki.

160 ezer leles hiány egy szatmármegyei község ügykezelésénél. Szatmár. Saját tud. Váratlan hivatalvizsgálat alkalmával megállapították, hogy a csegerbagosi községhezaz egyik 90 ezer leles kiadási tétele igazolatlan maradt. Az ügyet nem tereiték bünyvadi utra, hanem pert indítottak Ziman Vasile volt bíró ellen. A bíróság Zimant a pénz megfizetésére ítélte. Dr Simu Octavian subprefektus néhány héttel ezelőtt újból atvizsgálta a község ügykezelését. Megállapította, hogy a község szilágymegyei erdejének kiszájtásánál rengeteg szabálytalanságot követtek el. A vezető könyvelőműködése folytán a 60 ezer lelen kívül még százezer lei kár érte a községet. A subprefektus jelentése alapján újabb vizsgálat indult, amely néhány napon belül befejeződik. Az ügyben érdekes fejlemények várhatók.

Az egészségügyi miniszterium megtiltotta, hogy a liszt szállításánál egy zsákot kétszer használjanak. Szatmár. Saját tud. A városi és megyei egészségügyi hatóságokhoz rendelet érkezett, amelyben a miniszterium megtiltja, hogy a liszt szállításánál és árusításánál egy zsákot kétszer használjanak. Eddig ugyanis a zsákot addig használták, amíg az elronyolódott. A rojtok közé piszok, idegen anyagok rakódtak, amelyek elvegyültek a liszttel.

BETILTOTTAK EGY TEKINTÉLYES BELGRÁDI NAPILAPOT. Belgrádból jelentik: A jugoszláv belügyminiszter betiltotta Belgrád egyetlen esti lapját, a „Pravda”-t. Az utóbbi időben számos olyan röpirat jelent meg, amely az állam vezetőit rágalmazta s megállapították, hogy azok a „Pravda” szerkesztőségében készültek. A rendőrség názkutatást tartott a szerkesztőségben és nagyszámú röpiratot foglalt le. Megállapították, hogy a lap legutóbb Csehszlovákiából három és félmillió dinárt kapott, melyeket olyan célok érdekében akart felhasználni, ami nem egyeztethető össze az ország politikájával. A lapot egyébként augusztus folyamán háromszor már elkobozták. A rendelkezés óriási feltűnést keltett Belgrádban, mivel ez a lap volt a francia barátság legfőbb képviselője.

Megszigorították a kábítószer árusítását. Szatmár. Saját tud. Az itteni hatóságokhoz érkezett rendelet szerint a miniszterium megszigorította a kábítószer árusítását. A gyógyszerészek ezután csak orvosi rendeletre adhatnak ki morfiomot, étert, kloroformot, ópiumot és más, kábító hatású vegyszert. A recepten nyomatásban rajta kell lennie az orvos nevének és címének, valamint a beteg nevét és címét is fel kell írni. Nagyobb adag rendelésénél ennek okát is fel kell tüntetni. A gyógyszerész a receptet csak akkor fogadhatja el, ha azon orvoskamara pecsétje is rajta van. A recept a gyógyszerárban marad.

Ne feledkezzék meg

kötelességéről,
saját szerencsével
szemben!

**CSERÉLJE KI
MÉG MA SORSJEGYÉT.**

Holnapután - szeptember 15.-én -
oan az Állami Sorsjáték
III. osztályának a húzása.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Szeptember 15-én kezdik meg az 1938-39. iskolai évet a székelyudvarhelyi római katolikus főgimnáziumban. A székelyudvarhelyi római katolikus főgimnázium igazgatósága tisztelettel értesíti az érdekelteket, hogy az 1938-39. iskolai évet szeptember hó 15-én kezdik meg. Az igazgatóság ezen az uton is föl hívja a szülők figyelmét arra, hogy mindazok a tanulók, akiknek a szülei nem laknak a városban, csak az internátusban helyezkedhetnek el, ahol a közölt tájékoztató szerint kitűnő ellátásban, a leg gondosabb nevelésben és a legszigorúbb felügyeletben részesülnek. Az internátusba beiratkozott tanulóknak szeptember 14-én délután 5 óráig kell bevonulniok. Szeptember 15-én délelőtt 10 órakor ünnepi szentmise lesz és „Veni Sancte” a plébániai templomban, utána pedig az iskolai év ünnepélyes megnyitása a főgimnázium tornacsarnokában. Szeptember 16-án reggel egy negyed 8 órakor az első diákmise után 8 órakor kezdődik a tanítás.

NÉGYÉVI BÖRTÖNBÜNTETÉSRE ÍTELTEK A TEMESVÁRI MEZŐGAZDASÁGI KAMARA ELNÖKÉT. Temesvár. Saját tud. Hétfőn délelben hirdették ítéletet a helyi törvényszék Mihai Sabin volt Mezőgazdasági Kamara-elnök bűnügyében. Mihai Sabin már hosszabb ideje letartóztatásban van és a folytatolagos főtárgyaláson a szakértőket és számos tanut hallgattak ki. A törvényszék sikeresen és 16 rendbeli okirathamításban bűnösnek mondotta ki Mihai Sabint és 4 évi börtönbüntetésre ítélte. A bűnügy másik két vádlottját: Farcasanu Vasile titkárt és Serban Jon pénztárost felmentették.

Változás a magyar miniszterelnökségi sajtóosztály vezetésében. Budapestről jelentik: A miniszterelnök dr. Rákóczy Imre miniszteri tanácsost eddigi szolgálati beosztásából a miniszterelnökség más fontos bizalmi feladatának elvégzésére rendelte és ezért felmentette a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetéséről. A sajtóosztály vezetésével dr. Vitéz Kolozsvári Borcsa Mihályt, a „Függetlenség” főszerkesztőjét bízta meg. Kolozsvári-Borcsa Mihály 1896. évben született Kolozsváron. Ott végezte a református kollégiumot és az államtudományi doktorátust a Ferenc József tudományegyetemen szerzte meg.

**Aktatáska,
Iskolatáska**
szavatolt minőségben
HARTMAN-VULCAN
Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 1.

Két zsák csempészgyöngy a tehervonaton. Szatmár. Saját tud. A vámfőnökség bizalmas értesítést kapott, hogy a Szigetről indított nagyvárad tehervonaton nagymennyiségű csempészgyöngyöt szállítanak. Amikor a vonat megerőszett Szatmárra, körülfogták és átkutatták. Az egyik fülékben két zsák gablonci csempészgyöngyöt találtak elrejtve. Megállapították, hogy a 35 ezer lejt értékű csempészgyöngyöt Cipleo Mihály vasuti fekező szállította. Kihallgatása során elbeszélte, hogy a szigeti állomáson egy fiatalemberrel vette át a két zsákot. A vasutat azonnal elbocsátották és megindították ellene a bünyvadi eljárást.

ŐSKORI ÁLLAT MARADVÁNYAIRA BUKKANTAK CERNAUTIBAN. Cernautiból jelentik: Feltűnést keltő leletr bukkantak a munkások az egyik környékbeli kőbányában. A csákányok ütése alól egy őskori állat hatalmas koponyacsontjai bukkantak elő. A koponyacsontok öt méter hosszúak, míg a fogak sulya meghaladja a nyolc kilót egyenként, hossza pedig fél méter. Szakértőkből álló bizottság szállott ki a leleteket felülvizsgálni. Az eddigi vélemények mammutcsontokra következtelnek.

Temetés. Nagyvárad társadalmának egyik érdekes megbecsült tagja Vargha László 80 éves korában hosszas szenvedés után elköltözött az élti sorából. Kiterjedt családot borított gyászba. Temetése tegnap délután volt. (Erdélyi „Concordia”).
Sabau Iléana 49 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése hétfőn volt az olasz temetőben. — Papp Rozália 20 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése vasárnap volt a velenyei sírkertben. (Caritas.)

Az ősök hitét elevenítették fel a zetelakiak a kisasszony napi búcsú alkalmával

Székelyudvarhely. Saját tud. Zetelaka községnek az idei Kisasszony-napja feledhetetlen kettős ünnepe volt. Nemcsak a szokásos évi búcsút tartották ezen a napon hanem az ősök emlékének is áldoztak az által, hogy ekkor szentelték fel azt a hat méter magas kőkeresztet, amelyet a régi templom helyén emeltek.

A község amellet, hogy a világháború véres zivatara után fejezte be mostani hatalmas templomát, megújította tűzvészronggalt. Mária tiszteletére szentelt kápolnáját, új harangokat öntetett a háborúba elvitt harangok helyébe, díszes Népházat emeltetett, hét tanterős, mintaszéren vezetett hitvallásos iskolát tart fenn. Barthos Mihály esperes-plébános és az egyháztanács buzgólkodása folytán meghozta a mostani, hetvenzár leies áldozatát is, hogy örökre megszentelt legyen az a hely, ahol a pogány áldozati tűzek kialvása után 1092-ben megjelent a kereszt.

Két évszám ragyog a Hargita trachitjából emelt hatalmas kereszt: 1092 és 1914. Az az idő, amit ez a két évszám határol, több mint nyolc századot, kerek számban nyolcszázhuszonkét esztendőt tesz ki. Ennyi ideig állott ott a templom vészben és viharban. Ha tárdulás megronggalt, vagy az idő vasfoga kikezdte, mindig megújította, vagy ha a szükség úgy kívánta, megnagyobbította a hitűség. Most a nyolcszázad viharait látott falak helyén égnék emelkedik a kereszt, hogy a késő századok gyermekeit is figyelmeztesse, hogy szent az az előtér, amelyen keresztül a mostani nagy templomba lehet jutni.

Az emlék felavatását a búcsu-ünnepen a helyi és a környékbeli hívek és papság részvétele mellett Kászoni Alajos dr. prelátnak-kanonok, a gyulafehérvári papnevelő intézet rektora végezte. Beszédében így méltatta az ünnepe jelentőségét:

— *Felemeltétek a szép emléket a régi templom helyén, hogy jelezze, hogy hol volt az a szentély, ahonnan a pogányság sötétsége után szétaradott a keresztény hitnek lelki békessége, kulturáterjesztő világossága. Amikor az emlékre tekintetek, dadjátok őszetek emléket, akik itt porladoznak s akik igaz hősökhöz méltóan reátok hagyták a szent hitet.*

Kászoni prelátnak beszéde után a több ezer főnyi közönség és a papság „A keresztfához megyek” kezdetű ének hangjai mellett a kereszt felé vonult, melynek kiugró talapatát virágözön borította.

A messzire látszó keresztre nagy betűkkel ezt a feliratot vésték:

PRO MEMORIA
HIC AEDIFICATARUM
ECCLESIAE
1092—1914.

A történelmi jelentőségű emlékművet a múlt idők beszédes hirdetőjét Fancsali Bálint székelyudvarhelyi kőfaragó-mester készítette. A Hargita kemény kőveiből készült ég felé törő emlék, álljon időtlen időkig és hirdesse minden nemzedéknek a megalkuvást nem ismerő, törhetetlen hitűséget!

BIRÓ LAJOS.

Elfogták a csikkarcalvi kereskedők fosztogatóját. Csikszerecs. Saját tud. Taler Rudolf csikkarcalvi kereskedő jelentést tett a csendőrségnek, hogy éjszaka feltörték az üzletét és több ezer lejt értékű áruját ellopták. A csendőrség csakhamar kézrekerítette a betörőt, Betea Grigore munkanélküli napszámos személyében. Betea kihallgatása alkalmával több betörést ismert be. Bűnlajstromának összeállítása most van folyamatban.

A Kölcsey Kör pályázatának eredménye. Szatmárról jelentik: A Kölcsey Kör pályázatának eredményét most hirdették ki. A pályázatnak három tárgya volt: 1. Értekezés „Kossuth és a pozsonyi diéta” címmel. 2. Hozzászólás a Marosvásárhelyi Találkozó jelentőségéhez. 3. Naveilák. A bíráló bizottság most hozta meg döntését. Az első tárgyan Keszeg József nagyszabású fiatal író és Csányi Piroksa szatmári hírlapíró között osztották fel az ezreletes pályadíjat. A második tétel díját ugyancsak Keszeg József nyerte, míg a novellapályázatra érkezett tíz írásmű közül egyet sem talált a bizottság érdemeseinek a díjazásra.

SZEPTEMBER VÉGÉN SZÜNTETIK BE AZ IDÉNYVONATOKAT. Temesvár. Saját tud. A vasutigazgatóság szeptember 30-án beszünteti az ugynevezett idegyvonatokat. A Bányában, a Temesvár—Buziás között közlekedő 1203—04. az 1209—10. és a Lugos—Buziás közötti 1183/84. számú vonatokat vonják ki a forgalomból. A többi vonatot így a motorosjárat is, forgalomba maradnak.

Új kenyér- és lisztárak. Temesvárról jelentik: A város vezetősége új maximális kenyér- és lisztárakat állapított meg. A félbarna kenyér árát a város az eddigi 9.50 lejt helyett 8 lejtben állapította meg, a barna kenyér ára változatlanul 6.50 lejt. A félbarna liszt árát 50 banival szállították le, úgy hogy az 7.50 lejtbe kerül, a barna liszt ára 6 lejt. A pékek küldöttségét mezenestelen a városházára, mert a félbarna kenyér 1.50 lejtbe való leszállítását tulzottnak találják. Elégetlenek a malmosok is, amiért ők is csatlakoznak a küldöttséghez. — Szatmár. Saját tud. Hétfőn reggel Szatmáron új liszt- és kenyérárak léptek életbe, amelyek lényegesen olcsóbbak az eddigiekénél. Az új árak a következők: Szatmári liszt nagyban: 0-ás 8.20, 2-es 7.60, 4-es 7.20, 6-os 6.20, kicsiben 0-ás 9, 2-es 8.50, 4-es 8, 6-os 7.50. Aradi liszt nagyban: 0-ás 8.50, 2-es 8, 4-es 7.50, 6-os 6.50. Kicsiben: 0-ás 9.20, 2-es 8.80, 4-es 8, 6-os 7 lejt. Kenyérárak: Luxuskenyér 9, 2-es lisztből 8, 4-es lisztből félbarna 7.50, 6-osból barna kenyér 6.50 lejt kilogrammonként.

Két és félmillió lejt költséggel vámházat épít a határon a Nemzeti Turisztikai Hivatal. Szatmár. Saját tud. A sárköz—neveletlenfalui országut mentén a román—cseh határon kétemeletes vámház építését kezdte meg a Nemzeti Turisztikai Hivatal. A kor összes vívmányaival felszerelt modern épületben a rendőrséget, határcsendőrséget és a vámhivatalt fogják elhelyezni, hogy megkönnyítsék a gépkocsik átkelését a határon. Az épületet benzinkutal is felszereli. Hétfőn megkezdtek halmi országot bitumenezését is. Mint ismeretes, a kormány utépítő tervezetében Szatmár megye 250 kilométerrel szerepel. A munkálatokat az egész megyében megkezdtek. A Bitumen lerakására legelőször Halminál került sor.

Szeptember 20-án adják át a forgalomnak a karánsebes—resicai új vasutvonalat. Temesvár. Saját tudósítónktól. A hét folyamán CFR bizottság vizsgálta meg a Karánsebes és Resica között épült új vasuti vonalat, Jonescu vasuti igazgató-tanácsi elnök vezetésével. Karánsebesről egész a Resica melletti Kölnikig, ameddig az új vonal húzódik s ahol az betorkollik a temesvár—resicai vonalba, vonaton tették meg az utat s mindenit megvizsgálták. A vasuti igazgató tanács elnöke a szemle után a oelyszinen intézkedett, hogy szeptember 20-án át kell adni az új vonalat az általános forgalomnak. Az új vasuti vonal hegyi pálya, amely azonban modernül építve, először az fővonal számba megy — a legnagyobb és legnehezebb mozdonyok is közlekedhetnek rajta. Resicának Bucurestivel való közlekedését lényegesen megkönnyíti s a szállítás és utazás időtartamát nagyban megrövidíti.

Kávéházakban, vendéglőkben kéri mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

Pályázati hirdetmény

A Szent Vincés Irgalmas nővérek (Szeretett Leányai) romániai tartományának központja pályázatot hirdet egyik intézetének igazgató, sebész-főorvosi állására. Pályázhatnak keresztény orvosok, akik több évi sebész-klinikai okirattal s bizonyítható gyakorlattal rendelkeznek és orvosi gépek (röntgen, diatermia, rövid hullám, pantostat stb.) kezelési módját és az orvosi praxisban való alkalmazást kellőképpen ismerik. Javaldalmazás megegyezés szerint. Pályázat küldendő: Szent Vincés irgalmas nővérek tartományi főnöknőjéhez, Oradea (Nagyvárad), Strada Nogáll 5.

SPORT

Az UDR legyőzte a Victoriát

Nagy gólarányú győzelmet aratott a Ripensia, Venus és Rapid FC. Vereséget szenvedett a Juventus a Sp. Studentesciől

Érdekes fordulót bonyolítottak le vasárnap az A. ligában. Két nagy meglepetés is akadt. A Sportul Studentesc legyőzte a Juventus, amely megerősített csapatával pedig a bajnokság egyik várományosára lépett elő, az újonc UDR pedig Resicán a Victoriát fektette kétváltóra. A másik újonc a Kárpát FC döntetlenül végzett a Gloriával. A Rapid FC, a Venus és a Ripensia fölényesen győztek.

Részletes eredmények a következők:

VENUS—AMTE 5:2 (3:1)

Arad, 4500 néző. Vezette (gyengén) Muresan. Bodola lövi a vezető gólt a 4-ik percben. A 31-ik percben Batrin egyenlít, majd egy perc múlva sarokrugásból Humis újra megszerzi a vezetést, sőt szünet előtt Albu 11-esből 3:1-re javít. A 28. és 32. percekben (II. f. i.) Jordache góljával javít a Venus. A 43. percben Dvorszak szépít 5:2. Egy perc múlva Sfera faultjára 11-es. Batrin lövést Dávid védi.

STUDENTESC—JUVENTUS 1:0 (1:0)

Bucuresti, 8000 néző. Vezette Petrescu. A Studentesc szerencsés győzelmet aratott a jobb Juventus felett. Az egyetlen gólt a 11. percben Mihailescu lőtte.

RAPID—KINIZSI 5:0 (1:0)

Bucuresti, 10.000 néző. Vezette Cretu. A Rapid szünet után lebeggerelte a temesvári csapatot. A 28. percben Bogdan lőtte az első gólt. Szünet után potyognak a gólok. 24 Moldoveanu, 25 Auer, 35 Barátky, 45 Bogdan beállítja a végeredményt.

UDR—VICTORIA 2:1 (1:0)

Resica, 1500 néző. Vezette Costel Radulescu. (Nagyon rosszul.) Érdekes, izgalmas mérkőzés. A Victoria nagy balszerencsével játszott. Negro passzából Pacuraru lövi az UDR első gólját. Szünet után Pacuraru állítólagos handse miatt 11-es, amit Felecan értékesít 1:1. A 21. percben Micu kornerét az előrehúzó Pacuraru befejeji 2:1.

RIPENSIA—TRICOLOR 5:0 (3:0)

Temesvár, 1200 néző. Vezette Tica Iliescu. A Ripi nagyon jó, a Tricolor szakértelen nélkül összevadászott csapata ugylátszik jó gólarányjavító elem. A 25. és 34. percekben Marcu, 44 p.-ben Dobay góloznak. Szünet után Bindea, majd a 35. percben Marcu lövi a további gólokat.

GLORIA—KÁRPÁT FC 1:1 (0:0)

Nagybánya, 1500 néző. Vezette Ritter (jövendulatúan a Carpatinak...) A Gloria többet támadott. Szünet után a 15. percben Mercea révén vezet a Gloria. A 35. percben Telegdy 11-esből egyenlít.

B) Liga

Marosvásárhely: Mures—Industria Sarmel 4:0 (1:0). 1200 néző. Biro Ciurel. Sikó 2, Szász és Tascalu lőttek a gólokat.

Nagybánya: Tricolor—Olimpia 2:0 (1:0). Nagyszében: SGS—Victoria 4:0 (2:0). Meglepetés.

Temesvár: TMAC—Jiul 5:1 (1:0). Temesváron könnyen győz a TMAC.

Lugos: Vulturii—Soimi 3:1 (2:0). Lupény: Minerul—Rovine 4:0 (2:0).

Kolozsvár: Crisana—Universitatea, 1000 néző. U. első bajnoki mérkőzését a szatmári Tautu kitűnő bírakodása mellett. A Crisana fiataljainak jó játéka meglepetést keltett Kolozsváron. Ezzel a csapat a bajnokaspiránsok sorába rukkolt annak ellenére, hogy eddig három pontot adott le. Pop, Hartl, Zaborski, Terebes, Pintea, Astlean, Pop, Luputi, Torjoc, Cia, Lukács összeállításban állt ki a Crisana. Pintea, Béby, Cia, Lukács a legjobbak. Az Universitateaban az Adoc—Janovici hátvéd pár emberfeletti munkát fejtett ki. Nekik kö-

TURISZTIKA

S. T. Vulturii-Sasok Turista Egyesülete folyó hó 18-án, vasárnap reggel 6 óras indulással Béla-vára rendez kirándulást. Részvételi díj 75 és 90 lei. Jelentkezni lehet Nagyváradon Mocsáry Sándor írógépésznél, Feridnánd király körút 13. Gyenge István ékszerésznél Alexandri-utca 31 és az Egyesületi irodában Dr Lazar Aurel-utca 14.

szönhető, hogy a Crisana nem tudta a másik pontot is hazahozni Kolozsvárról.

Nagyvárad: Monopol—Törökvs 4:0 (1:0). A tartalékosan kiálló Törökvs lélek nélkül, rosszul és tehetetlenül játszott.

A Slavia elsőizben megnyerte a középeurópai kupát

A magyar labdarugó szövetség megővta a döntőmérkőzést

Budapestről jelentik: Negyvenezer néző jelenlétében játszották le a Középeurópai Kupa idei döntőjét. Az első mérkőzésen Prágában 2:2 volt az eredmény s most mindenki a Ferencváros győelmét várta. A Ferencváros végig fölényben volt, az eredmény végül is meglepetészerűen a Slavia 2:0-ás győelmét hozta. A cseh csapat legjobbjá Boksay, a Slavia magyar származású kapusa volt. A mérkőzés egyébként színvonalban nem érte el azt, amelyben a Kupamérkőzés drukkerai reménykedtek.

Budapestről jelentik: Fodor Henrik, a Nemzeti Liga főtitkára, a Középeurópa Kupamer-

A NAC indul a B-csoportban

Oradea. Saját tud. Szombat délután megérkezett a szövetség értesítése, hogy a Comitetul Federal végérvényesen beosztotta a NAC-ot a B-liga déli csoportjába. A tegnapi délelőtti NAC közgyűlés nagy lelkesedés mellett határozta el, hogy indulni fog a B-ligában. Kijelöltek egy bizottságot, amely előkészíti a tisztújító közgyűlést és kijelöli az egyesület új vezetőségét, amelynek az a küldetése, hogy visszavezérleje a csapatot egy év alatt a Nemzeti Bajnokság A-ligájába. Megindult a tagtörő akció is.

közés után kijelentette az egyik hétfői lap munkatársának, hogy Nozsir, a Slavia legjobb játékosa, jogosulatlanul játszott a kupamérkőzésen. Fodor szerint Nozsirt a kupabizottság eltávolította a kupamérkőzésen való részvételről. Ezt az ítéletet a Középeurópa Kupa-bizottság elnöke önkényesen módosította és magyarázta úgy, hogy Nozsir csak a prágai mérkőzéstől van eltávolítva, de Budapesten már szerepelhet. A szabályok szerint az egyszer meghozott döntést csak a feljebbviteli bizottság változtathatja meg. Meggyőződése, hogy ha a Ferencváros megővja a mérkőzést, az óvás teljes sikerrel jár és nem lehetetlen, hogy még egy kupa-döntő lesz.

Apcéhidetések

Egy szö 30 lea, vastagabb betűvel 6 lea. „Cim a kiadóban” további 10 lea. Allástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lea. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Lakás

Négyszobás

modern tiszta lakás november 1-re kiadó. Nagyvárad, Bratlanu-utca 27. szám.

2 szobás

komfortos lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárad, Ingusta-u. 26. szám.

Kiadó

szép új 2 szoba, konyha. Havi 500 lei. Várlany van. Telefon: 1612 Nagyvárad.

2 kis szoba

azonnalra kiadó. Nagyvárad, Parcul Stefan cel Mare 19. szám.

Jól

fejni tudó keresztény tehenészt keresek. — Nagyvárad, Str. Vlaicu 33. szám.

4 szobás,

földszintes, modern lakás november 1-re kiadó. Nagyvárad, Bulav. Regele Ferdinand 41.

Kiadó

utcai butorozott szoba magános nőnek. Nagyvárad, Str. Tichindeal 18-a.

Iroda

helyiségek kiadók Duca utca 9. Értekezhetni: dr Soós Istvánnál, Sztaroveszky-u. 17-a.

Kiadó

1 kettő és egyszobás utcai lakás mellékhelyiséggel november 1-től. Oradea, Str. Pasteur No. 37

Alkalmazás

Lapelárusítók

utcai árúításra, M A G A S Z A Z A L E K K A L, azonnal felvételnek. Jelentkezések a kiadóban

Megbízható,

középkorú nő, házvezetőnőnek, anyahelyettesnek ajánlkozik. Bányainé, Arad, Cap. Ignat 45.

Házvezetőnőnek,

szakácsnőnek, szobaiánynak ajánlkozik két megbízható, jó családpól való leány. Sultész József, Carei, Str. General Mosoiu No. 21.

Fiatalt

vaskereskedő segédet, aki a szakmában teljes jártassággal bír, keres a Mandl Ferenc vaskereskedés, Carei.

Házvezetőnőnek

vagy társalkodónőnek menne fiatal uriaszszony magános urhoz, hölgyhöz vagy idősebb házaspárhoz. Ajánlatokat kiadóba kér.

Gyakorlott kertész

bármilyen kertész munkát vállal vidéken is. Leveleket „Pontos” jellegére a kiadóba kér.

Szakképzett vincellér

gazdasági gyakorlattal elhelyezkedést keres. Címét a kiadóba kér

Különféle

Finom

fehérnemű varrást, javítást vállalkoz. Meghívásra házhoz megyek. Nagyvárad, Joan Ghica utca 24.

Nyolc

hetes szövegátanyag kezdődik a Katalintelepen. Szept. 15-től nov. 15-ig. Két és négy nyűstös háziszőttek szövését lehet megvásárolni. Tandij 500 lei. Telefon: 1612. Nagyvárad.

Virágkertészet bérbeadó Bucurestiben központi helyen, virágházakkal és földterülettel. Megkérdezések a bérlet feltételeire vonatkozóan s ajánlatok Oficiul Parohial Reformát-hoz, Bucuresti 2. Str. Stirbey Voda 9. sz. intézndök.

Irodai

gyakorlattal rendelkező és mindenféle irodai munkában jártas fiatal tisztviselő, perfekt román, magyar, szerény díjazásért bármilyen elhelyezkedést keres. Cim a kiadóba.

60x120

méretű csiszolt tükröt, megvételre keresek. — Nagyvárad, Str. Ioan Ciordas 35.

Eladó

egy Biedermayer kanapé és 4 fotel. Telefon. 1612. szám. Nagyvárad.

Egy

szép utcai butorozott szoba kiadó. Nagyvárad Fake Ionescu-utca 24.

Keresztény

uricsalád teljes ellátásra vállalt diáklányt, fürdőszoba és zongora használatlalt. Nagyvárad, Str. Nic. Jiga 46

Adás-vétel

Eladó

egy új diófa ebédlő 14 ezer leiert. Értekezni: Nagyvárad, Petru Raes-utca 6. a.

Vidéki templom

részére olcsó, esetleg használt kelyhet keresek megvételre. Duckó József, Nagybánya, P. Unirii 13. szám.

Vásárhelyi hegyen

közvetlen Nagyvárad közelében eladó 7 hold prima szőlő teljes felszereléssel, megfelelő lakóházzal, cement borházal és pincével. A ház üzletnek is kitűnően megfelel. Cim: Nagyvárad, Dr I. Ciordas-tuca 38. szám.

Jó állapotban

evő fehér gyermek sportkocsi eladó. Lopotka, Nagyvárad, Pia-a Creangă No. 5. (Szt. József-szanasatorium mellett.

Antik

szobabutor, darabonként is eladó és bronz éjjeliszekrény lámpa. Nagyvárad, II. Károly király-ut 19. szám.

Munkácsy

Ecce Homo 1896. évi színes kép 124x94 méretben aranyozott rá-mában eladó. Nagyvárad, Str. Olteanu No. 26

Bicikli

jó karban, jutányosan eladó. Nagyvárad, Str. Episcopul Radu 11. Pálffy.

Járó iskola

nagyméretű, keményfából eladó. Nagyvárad, Str. Vilson-u. 9-a.

Eladó

egy teljesen új karika, hajós kis Singer-gép. Nagyvárad, Str. Tichindeal 18-a

LEGUJABB

Anglia nem ígér előre segítséget és nem szavatolja Csehszlovákia határait

Az angol kormány sorsdöntő minisztertanácsa. — Hitler békeüzenetét küldött Chamberlainnek. — Franciaország és Anglia véleménye szerint a cseh kormánynak végsőkéig el kell mennie az engedmények terén

Londonból jelentik: Egész vasárnap izgalmas tanácskozás folyt az angol kormányfői között. Chamberlain miniszterelnök a Downing-streeten lévő miniszterelnökségi palotában egymásután fogadta a kincstári kancellárt, a belügyminisztert, a külügyminisztert, Sir Robert Wansittart diplomáciai tanácsadót és Cado gan külügyi államtitkárt. Délután 3 órakor lord Halifax külügyminiszter átment a külügyminiszteriumba, ahol Eden volt külügyminiszter és Kennedy amerikai nagykövet várt rá. Feltűnő, hogy az utolsó két nap alatt már két ízben jelent meg Eden a külügyminiszternél. Vasárnap Eden közel egy óra hosszig tanácskozott Halifax-szal.

Vasárnap délután az angol kormány összes tagjai megérkeztek Londonba, ahol hétfőn délután 11 órakor kezdődött meg a döntő jelentőségűnek ígérkező minisztertanács.

Az angol külügyminiszterium feltűnést keltő hivatalos közlése

Londonból jelentik: A külügyminiszterium vasárnap közölte a nemzetközi sajtó képviselőivel, hogy a legutóbbi miniszteri tanácskozások során az angol kormány tagjai arra a meggyőződésre jutottak, hogy

ma már nem lehet szemethunyni a cseh helyzet aggasztó voltának súlyosodása és ezzel kapcsolatban a háború kitérésének veszélye felett.

Az angol kormány teljesen tudatában van a modern háború súlyos voltának, de bízik abban, hogy a válságot sikerül békés tárgyalásokkal megoldani.

Runciman bizonyos sikereket ért el. Legutóbb is sikerült kivívnia, hogy a prágai kormány új alapelveket dolgozott ki.

A helyzet új tárgyalásokat tett szükségessé. Bármely erőszakos megoldásra irányuló kísérlet elítélne a világ közvéleménye. Igen könnyen lehet, hogy a tárgyalások során még további visszaesések és holtpontok állnak be.

Amíg azonban Runciman folytatja tárgyalásait, minden lehetőség nyitva áll.

Az angol kormány Chamberlain március hó 24-iki beszédében és Simon kincstári kancellár Lanarkj beszédében pontosan kifejtette álláspontját, amely szerint Anglia és más országok is elkerülhetetlen háborúba sodródának, ha kísérlet történne a cseh kérdés erőszakos megoldására. Ebben a helyzetben elsőrendű jelentőséget kell tulajdonítani annak a ténynek, hogy

Németország semmi esetre sem számít Csehszlovákia ellen rövid és sikeres hadjáratra, amelyet esetleg abban a feltevésben kezdhetne, hogy Franciaország és Anglia nem avatkoznak be.

Az angol kormány állandóan tájékoztatja felfogásáról a dominiumok kormányait, valamint a francia és amerikai kormányt. Hitler hétfő esti beszédét nagy érdeklődéssel várja az egész világ. A német birodalom vezére ismételtén kifejezést adott békevágyának és nagy hiba lenne azt hinni, hogy ez a békevágy nem őszinte.

Chamberlain javaslatát a minisztertanács előtt

Londonból jelentik: Az angol lapok komoly nyugalommal várják a hétfői nap két fontos eseményét, az angol minisztertanácsot és Hitler müncheni beszédét. A „Daily Mail” úgy tudja, hogy Henderson az éjszaka Londonba érkezett és közölte az angol kormánnyal, hogy

a német kormány nem szándékszik európai háborút előidézni és szívesen vennék a szudéta-német kérdés békés megoldását. A nagykövet jelentése kedvező benyomást keltett.

A „Daily Express” szerint az angol minisztertanács két dologról dönt:

Először Chamberlain és minisztertanácsának javaslatáról, hogy Anglia ne adjon automatikus biztosítékot Csehszlovákia határainak szavatolására, amint azt Franciaország kívánja. A javaslatokat a kormány valószínűleg elfogadja és nem fog előre segítséget ígérni Csehszlovákiának.

Második: A Csehszlovákia ellen irányuló esetleges támadás által előidézett helyzet.

Vasárnap a késő éjszakai órákban lord Brocket járt Chamberlain miniszterelnöknél. A lord szombat délután teadélutánon volt Nürnbergben Hitlerrel. A lord Hitler mellett ült és hosszasan beszélgetett vele. Sajtóköriek szerint személyes üzenetet hozott Hitlerrel Chamberlainnek és ez az üzenet meggyőzte Chamberlaint arról, hogy hétfőn este Hitler békegesztést intéz a világhoz.

Runciman újabb engedményekre kényszeríti a cseh kormányt

Párizsból jelentik: Az angol kormány részéről vasárnap tett kijelentések kedvező hatást gyakoroltak Párizsban. Ugy vélik, hogy

London világos állásfoglalása lényegesen megnövelte a béke esélyeit és mérsékleltre készíteti Hitlert.

A sajtó megállapítja, hogy Anglia még ilyen világosan sohasem fogalmazta meg Franciaországgal szemben vállalt kötelezettségét. A sajtó genfi tudósítása szerint Anglia újabb engedmények adására sarkalja Csehszlovákiát.

Genfben úgy vélik — írja az „Oeuvre” — hogy lord Runciman kényszeríti Prágát, hogy a szudéta-németek összes követeléseit teljesítse.

Runciman kijelenti, hogyha Prága makacsodik, elveszti Anglia támogatását. A „Matin” szerint az angolok nem tartják az európai egyensúly megbontásának a szudéta-német területek átadását és a szövetségi alapon megalakult Csehszlovákia semlegességének kimondását.

Genfben nem várnak háborút!

Párizsból jelentik: A „Matin” szerint Bonnet genfi megbeszélései kielégítő eredménnyel jártak. Genfben nem hiszik, hogy háborúra kerülne sor. Kivétel Litvinov, akinek kedvezne egy egyetemes összetűzés. Bonnet közölte Genfben, hogy Franciaország a békés megegyezés útján a végsőkéig elmegy.

A „Times” szeptember 7-iki vezércikke körül egyebeként tovább folyik Párizsban a tollharc. Az általános megállapítás az, hogy a „Times” cikke hivatalos hozzájárulással feleresztett kísérleti léggömb volt, amely elő akarta készíteni az angol közvéleményt az angol diplomácia visszavonulására, ami Runciman erőfeszítéseinek sikerte-

lensége esetén válnék szükségessé. A „Times” cikke azt jelenti, hogy

a federális megegyezés esetén Csehszlovákia semlegességének gondolata a közeljövőben határozottan megfogalmazva kerül színpadra.

Német-barát angol körök úgy tudják, hogy a prágai tárgyalások balsikere esetén Runciman kénytelen lesz a cseh határok revízióját javasolni. Az angol kormány óvást emelő hivatalos közleményét azért tette közzé, mert a „Times” javaslata Prágában túl nagy izgalmat keltett.

Tüntetés a szudéta-német vidékeken

Prágából jelentik: Benes szombati rádióbeszéde szudéta-német részről új tüntetési hullámot indított meg, mely egész vasárnap tartott. A tüntetések nem fajultak összetűzésekké, a német lakosság azonban soha ilyen nyíltan és határozottan nem juttatta kifejezésre nemzeti érzelmeit. Mindenütt a Németországhoz való csatlakozást követelték.

Prágában feltűnést keltett Frank szudéta-német képviselő egyik francia lapban megjelent kijelentése, mely szerint

a szudéta-németek követeléseik hetven százalékát már elérték és elérik a még hiányzó 30 százalékot is.

Az új kormányjavaslatokat magyar részről nem tartják kielégítőnek. A Szlovák című tót lap vezércikkében azt írja, hogy a szlovák közlekedést teljes egészében el kell ismerni. Kijelenti a lap, hogy a szlovákok ma már senkinek sem hisznek, csak a tetteknek és nem követelnek mást, csak a saját jogukat.

Szudéta-német küldöttség Runciman lord előtt

Karlsbadból jelentik: Runciman, aki péntek este óta Czernin gróf kastélyában időzött, szudéta-német küldöttséget fogadott. A küldöttséget Wollner képviselő vezette. Wollner hangzottatta, hogy husvét óta várnak a szudéta-németek az önkormányzatra, a cseh kormányban azonban már nem hisznek és minden bizalmuk a lordban van. Runciman megígérte, hogy tanulmányozni fogja az elébe terjesztett adatokat, de kérte, hogy a szudéta-németek is tartsák szem előtt, hogy ő sem mindenható.

A kastély előtt ezalatt nagy szudéta-német tömeg gyűlt össze és szavaló kórusban követelte az önkormányzatot. A Mai Nap című budapesti lap prágai értesülése szerint a tömeg, amikor Runciman és felesége megjelentek a kastély erkélyén, kórusban a következőket mondták:

— Lieber Lord! Mach' uns frei von der Tschechoslowakei! (Kedves lord, szabadíts meg minket Csehszlovákiától!)

Runciman néhány szót szolt a tömeghez, majd a következőket mondotta:

Kedves német férfiak és asszonyok! Egy csodaszép országban élnek, mely a legszebb országok egyike a földön. Legfőbb óhajom, hogy Isten akarata hozza meg a békét az önök szép országának.

Szerdán minisztertanácsot tart a francia kormány

Párizsból jelentik: Nagyon fontos megbeszélést folytatott a nemzetközi helyzetről Daladier miniszterelnök is, aki Gamelin tábornokkal, a vezérkar főnökével, a belügyminiszterrel és közmunkaügyi miniszterrel tanácskozott szombat délután. Nagy érdeklődéssel várják politikai körökben a szerdai minisztertanács döntését, mely nagyjelentőségű határozatokat hoz. Kinosan hatott a közvéleményre az angol kormány szombat esti hivatalos nyilatkozata, melyben óva inti a közvéleményt bizonyos kivülről jövő ellenőrizhetetlen és kőszá híresztelésektől.